

ATSAKOMYBĖ 2. ATKURTI PASITIKĖJIMĄ

Dr. Jonas Jasaitis

Svarbiausias uždavinys, kurį visi geros valios žmonės turi spręsti dabar, ruošdamiesi rinkimams, yra įveikti visą kraštą užplūdusį nusivylimą ir atkurti pasitikėjimą savo valstybe. Reikia, kad žmonės atgautų viltį, kad jie suvoktų: jeigu pavyko "iškrapštyti" iš Lietuvos iki dantų ginkluotą okupantų kariuonę, jeigu pavyko atkurti valstybę, tai įvesti joje normalią tvarką tikrai pavyks. Nejaugi ta apgailėtina saujelė vagių ir kitų niekėdžių per tuos keletą paskutiniųjų metų jau taip išsigalėjo, kad juos nušluoti yra sunkiau, negu išvyti okupantus?

Žinoma, namų vagis yra pats pavojingiausias. Nuo izdo grobimo, nuo neteisėto valstybės turto pasisavinimo iki tiesioginės išdavystės yra tik vienas žingsnis. Vietinis sukčius susidės su kuo tik nori, jei matys, kad jam tai šandien naudinga. Apie šalies ateitį tokie negalvoja.

Nors tai ir skamba šiek tiek abstrakčiai, tačiau pati stipriausia Lietuvos apsigynimo priemonė yra tautiškumas ir neatskiriama jo pa-lydovas – patriotizmas. Apie kokias savo "kūrybines" laisves bežviegtų tautos niekintojai, išikūrę žinia-sklaidos priemonėse, jų veikla tuoj pat, nelaukiant jokių rinkimų, turi būti nutraukta. Kas davė teisę tyčiotis iš žemės, kuria vaikštai, iš kalbos, kurią iš šventų motinos lūpų išgirdai? Pagal kokius įstatymus Lietuvos televizijos stotyse matome laidas, liaupsinančias stribus ir niekinančias tautos laisvės kovą? Pagal kokius įstatymus galima mokėti atlyginimą asmenims, kurie žmones, atėjusius į poezijos vakarą, apipila šlykštynių ir nežaboto cinizmo mišiniu? Ar galima vadinti kultūra tokią, atsirašant, "muziką" arba "poeziją", kurioje pilna keiksmazodžių, kvietimų "duoti į snukį" ir t.t.? Kiek dar galima pakęsti Lietuvos mokyklos niekintojus ir apsišaukėlius "reformuotojus", kurių dėka tauta stumiama į mažaraščių gadynę, kurie net žodžių "tautinė mokykla" negali pakęsti, kurie per tiek laiko niekaip neprisirengę sugrąžinti 50 metų niekintą lietuvišką dvasį į švietimo sistemą?

Ilgus carizmo dešimtmečius tauta kovojo už lietuviškojo raidyno grąžinimą. O dabar pilna to paties raidyno niekinimo pavyzdžių. Koks nors apsišaukėlis pamokslautojas staiga ima įrodinėti, esą kitų kalbų tikrinius daiktavardžius reikia lietuviškoje spaudoje rašyti ... tik originalo kalba. Paprašykite tokį "žinovą", kad jis užrašytų taip, "kaip originale" arabiškai, kinietiskai arba japoniskai. Štai ir paaiškės, kad visas vadinamasis tokio pamokslininko "originalumas" tėra tik diletantiškas ... angliškosios abėcėlės naudojimas. Gal ši abėcėlė yra pati tobuliausia, apimanti visus pasaulio tautų margumyno garsus? Niekas jums to nepatvirtins!

Šiandien niekas neneigia, kad būtina mokytis svetimų kalbų, kad anglų kalba yra užėmusi labai tvirtas pozicijas ir tapusi tarptautinio (mokslinio, ekonominio, politinio) bendravimo priemone. Tačiau ji nėra viso pasaulio privalomoji kalba! Jokių būdu nepateisinamas gimtosios – vienos iš žymiausių pasaulio kalbų niekinimas, elgetiškas lankstymasis prieš kiekvieną avantiūristą, murmantį "gatvine-turgine" anglų kalba (nes nieko daugiau jis ir nemoka). Valstybės atkūrimas prasideda ne nuo ko nors kitto, o nuo savo tautinės savimonės atstatymo. Tiek sovietinis "interpiliētis", tiek dabar nežinia iš kokio šiukšlyno išlindęs "europiliētis" arba net "pasaulio pilietis" yra tos pačios rūšies išsigimėliai.

Į "Dirvą" jau kuris laikas labai įkyriai skverbiasi asmuo, vadinantis save "rašytoju–filantropu–nuotykių mėgėju". Gimęs ir užaugęs Amerikoje, dabar jis sukaliojasi po Lietuvą ir mioko visus "šiuolaikinės" gyvensenos ir galvosenos. Žiemą jis pamatė pėsčiųjų gatvėje neišvežtą sniegą. Skubiai išsitraukė aparatuką, fotografuoja ir daro išvadas: "Štai kokie tie lietuviai nekultūringi!" Nufotografavo kieme senutę su šluota kiemą valančią, persigando gatvėje arklį su vežimu išvydęs ir spiegia: "Koks atsilikimas!" Pamatęs mergaitę su mini sijonėliu arba džinsuotus vaikus, jau puo-

Vaizdas nuo Merkinės piliakalnio. V. Grincevičienės nuotr.

la džiūgauti: "Civilizacija ateina!" O jau amerikoniško gėraliuko arba cigarečių reklamą išvydęs, vos nealpsta iš pasigėrėjimo.

Šimtai tokių "patarėjų – nuotykių mėgėjų" bastosi po Lietuvą. Vieni – po gatves, kiti – po buvusius sovietinius aerodromus, tretieji – po Seimą ir Prezidentūrą. Padėtį vertina, patarimus teikia, "memorandumus" pasirašinėja. O prasivogusi valdžiukė jiems banketus organizuoja, po Palangas ir Nidas vežioja, naujų paskolų iš "pasaulio bankų" kaulija. Juk po jų – nors ir tvanas.

Kada atsities lietuviai, kada numes nuo savo sprando nomenklatūrines erkes su visais jų "patarėjais"? Kada bus sustabdytas paprasčiausių banditų siautėjimas ramiuose kaimų vienkiumuose ir takuose, miestų gatvėse ir net greitkeliuose? Kada į vieną kaltinamųjų suolą bus pasodinti kyšininkai "pasieniečiai", kurie tyčiojosi iš suvargusių, į artimo žmogaus laidotuves skubėjusių tremtinių, bei jų užtarėjai – neteisėto "teisinių" klano organizatoriai?

Susėskite prie apvalaus stalo "krikdemai" ir "socdemai", "liberalai" ir centristai, užsimiegoję "sąjūdininkai" ir naujieji "sambūrininkai". Giliai užkiškite (kad patys greitai nerastumėte) savo "partinius" bilietukus ir pasakykite: "Mes esame lietuviai! Mes esame tauta! Jeigu mes sugebėjome juridiskai atkurti Lietuvą, tai privalome ir susitvarkyti savo namuose!" Ramiai, bet greitai imkite tvarkytis. Be savų "prityrusių kompartiečių" ir svetimų "pusgenijų".

VAIKYSTĖS PASIVAİKŠČIOJIMAI

(Skiriu savo a.a. Tėvelio atminimui)

Vilija Guobaitė

Vėl menu vaikystę

Ir tave kartu.

Rytmečius išvystu

Tarp laukų gimtų...

Prie berželio balto

Klaupiamės abu.

Sulą saldžią, šaltą

Geriam iš delnų...

Per rasotą plynę

Traukiame taku.

Vieversėlis lydi

Virtine dainų...

Skleidžiasi purienos.

Už žalių lankų

Mažą šaltinėlių

Rasti nesunku...

Žemuogės sužvilgo

Slėny, prie pušų.

Veriame ant smilgų

Karoliūs abu...

Ko bitelės groja,

Sukdamos ratu?

Gintarinį korį

Atnešei man tu...

Parugėj sustoję

Svarstom: "Daug darbų."

Sunkios varpos moja:

"Laukiam abiejų."

Nebėra sodelio,

Nei gimtų namų.

Prie užarto kelio

Skausmą terandu...

Graudžiai šnara kiekiai

Slėnio pakraščiuos.

Niekas nebekviečia...

Ir nebepaguos.

Girdėta iš Vilniaus

• PUSĖ PASKOLOS – SKOLOMS GRAŽINTI.

Tarptautinis valiutos fondas suteikė Lietuvai maždaug 30 milijonų JAV dolerių paskolą. Ji gauta 7 metams su kintama palūkanų norma. Pagal susitarimą su Tarptautiniu valiutos fondu, pusė šios paskolos lėšų skiriama lito stabilumui palaikyti. Kita paskolos dalis bus panaudota skoloms gražinti.

• **KUVEITO FONDAS SKOLINA 15 MILIJONŲ DOLERIŲ.** Liepos 26 d. akcinėje bendrovėje "Lietuvos dujos" buvo pasirašytos sutartys dėl 15 mln. dolerių vertės Kuveito fondo paskolos bei jai teikiamos valstybės garantijos. Ši paskola suteikiama 20-čiai metų su 6 proc. metinių palūkanų. Pagal sutarties sąlygas paskolą reikės pradėti gražinti po ketverių metų. Lėšos skiriamos "Lietuvos dujų" investicijų projektui finansuoti. Iki 1999 metų ketinama nutiesti gamtinių dujų magistralės tarp Panevėžio ir Šiaulių, Utenos ir Anykščių, į Pabradę bei Akmenės rajono "Ventos" statybinių medžiagų įmonę.

• **PASITARIMAI LONDONE DĖL LIETUVOS ĮSIJUNGIMO Į EUROPOS SĄJUNGĄ IR NATO.** Dvi dienas Londone truko dvišaliai Lietuvos ir Didžiosios Britanijos pasitarimai politiniais ir kariniais klausimais. Lietuvos delegacija susitiko su Anglijos Užsienio reikalų ir Gynybos ministerijų pareigūnais, dirbančiais saugumo politikos planavimo srityje. Pasikeista nuomonėmis apie NATO ir Europos Sąjungos plėtimąsi. Kalbėta apie Baltijos šalių, Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimą. Didžiosios Britanijos teikiama parama Lietuvos kariuomenei ir Krašto Apsaugos ministerijai. Šių pasitarimų tikslas – išdėstyti britams Lietuvos požiūrį į Europos vienyjimosi procesus. Numatoma, kad šių metų pabaigoje bus priimti atitinkami sprendimai dėl Europos Sąjungos ir NATO išplėtimo.

• **NARCIZAS PRIELAIDA NEBETEKO VISŲ TURĖTŲ POSTŲ.** Nuo liepos 21 d. lietuvių išeivijos atstovas ambasadorius N.Prielaida Lietuvos prezidento dekretu atleistas iš Lietuvos Nuolatinės misijos Jungtinių Tautų Ženevos skyriuje vadovo pareigų, o Užsienio reikalų ministro įsakymu jis neteko ir garbės generalinio konsulo Ženevoje posto.

Užsienio reikalų ministras Povilas Gylys įpareigojo Audrių Naviką laikinai eiti Nuolatinės misijos vadovo pareigas. A.Navikas anksčiau buvo Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos Ekonomikos departamento direktorius, o ši pavasarį jis atvyko dirbti patarėju į misiją Ženevoje. Užsienio reikalų ministerijos sekretorius, Konsulinio departamento direktorius Rimantas Šidlauskas paskyrė Romą Švedą laikinai eiti Lietuvos konsulo Ženevoje pareigas. R.Švedas dirbo patarėju Nuolatinėje misijoje prie JTO skyriaus Ženevoje.

Liepos pradžioje lankydamasis Lietuvoje N.Prielaida sakė žurnalistams, kad susitikime su Prezidentu A.Brazausku buvo aptarta galimybė dirbti jam diplomatinį darbą toliau, tačiau nebuvo kalbėta apie konkretų postą. Dar gegužės pabaigoje Prezidento pasirašytas dekretas dėl ambasadoriaus N.Prielaidos atšaukimo iš Lietuvos Nuolatinės misijos JTO Ženevoje skyriaus vadovo pareigų tą pačią dieną buvo sustabdytas, tačiau vėliau paskelbta, kad jis galioja. N.Prielaida su šiuo dekretu nebuvo supažindintas daugiau kaip mėnesį.

• **SUNKIŲ NUSIKALTIMŲ VIS DAUGIAU.** Lietuvoje per pirmąjį pusmetį užregistruota 32,180 nusikaltimų. Tai 5.3 proc. daugiau, negu pernai per tą patį laikotarpį. Beveik 30 proc. sudaro sunkūs nusikaltimai. Iš viso per pirmąjį pusmetį užregistruoti 9457 sunkūs nusikaltimai arba 107 proc. daugiau. Daugiausia sunkių nusikaltimų – žmogžudysčių ir kūno sužalojimų padaryta birželio mėnesį. Šie skaičiai buvo paminėti Vidaus reikalų ministro Virgilijaus Bulovo spaudos konferencijoje, įvykusioje liepos 22d.

• **IŠVYKA Į MASKVĄ.** Liepos 23 d. Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos delegacija, vadovaujama sekretoriaus Albino Januškos, išvyko į Maskvą. Planuojama susitikti su aukštais Rusijos Federacijos užsienio reikalų ministerijos pareigūnais. "Bus aptariami aktualūs dvišalių santykių klausimai", pranešė Elta.

• **NEEILINĖ SEIMO SESIJA.** Rugpjūčio 12-22 dienomis šaukiama neeilinė Seimo sesija. Joje numatoma nagrinėti Prezidento dekretu pateiktą naujo Seimo rinkimų įstatymo pakeitimą, priimti įstatymą dėl akcinės bendrovės "Lietuvos nafta" steigimo, naują įmonių bankroto, nekilnojamo turto registro arba ipotekos ir kitus įstatymus. Anot Seimo pirmininko Č.Juršėno, "iniciatyvą sušaukti neeilinę sesiją pareiškė daugiausia LDDP frakcijos nariai.

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

KASTRO TURI DRAUGŲ

Europos užsienio reikalų ministrai pažadėjo prisidėti prie griežtesnių ekonominių sankcijų dabartiniam Kubos režimui. Pasaulyje sumažėjo diktatorių, tačiau JAV kaimynystėje vis dar gyvuoja Kubos komunistinis režimas. Rinkiminiais metais Prezidentui Clintonui labai svarbu gauti Kubos pabėgėlių balsus. Ypač daug jų yra Floridos ir Njudžersio (New Jersey) valstijose.

Prezidentas Klintonas iš pradžių nepritarė Kongreso pasiūlytam ir priimtam Helms-Burton įstatymui, kuris išgaliojo nuo rugpjūčio 1 d. Šis įstatymas leidžia amerikiečiams traukti į teismą tuos užsieniečius, kurie prekiauja su Kuba. Amerikiečiai, kurių nuosavybė atėmė Kubos komunistai, gali teismuose reikalauti kompensacijos iš tų užsienio verslo bendrovių, kurios uždariauja Kuboje ir gauna pelną.

Daug Amerikos sąjungininkų šį įstatymą sutiko priešiška, laikydami tai kišimusi į jų vidaus reikalus. Liepos 15 d. Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Maiklas Mak-Karis (Michael McCurry) pripažino, kad JAV vyriausybė prisiklausė daug pastabų iš savo "draugų" dėl šio naujojo įstatymo. Jis paaiškino: "Mes sakome savo draugams, kad jie prisidėtų prie pastangų išmesti Kubos komunizmą į istorijos šiukšlyną, kuriame jam vieta."

Kanada yra žinoma kaip draugiška ir nuosaiki Amerikos kaimynė. Tačiau jos spauda, įvairios organizacijos ir biznierių prabilo piktais balsais: "Mes nepakęsimė tokios padėties, kad JAV diktuočių Kanados užsienio politiką." Kai kurie kanadiečiai siūlo boikotuoti Amerikos turizmo centrus. Apie du milijonai kanadiečių kasmet važiuoja atostogų į Floridą ir kitas saulėtas JAV valstijas ir atveždami 1.3 milijardo dolerių. Spaudoje pasipylė laiškai, kurių autoriai siūlo kanadiečiams boikotuoti Kubos pabėgėlių pilną Floridą ir važiuoti šiek tiek toliau – į Kubą, kurios pakrantėse yra pakankamai švaraus smėlio ir šiltų vandenyno bangų.

Kubos politinių pabėgėlių gerai organizuotos grupės stebisi, kaip Vakarų pasaulis greitai užmiršo komunistų padarytas skriaudas. Fidelis Kastro (Fidel Castro) jėga užgrobė valdžią Kuboje

1959 metais. Nuo to laiko, kaip skelbia žmogaus teisių gynėjai ir tyrimų organizacija "Freedom House", daugiau kaip pusė milijono kubiečių pabuvojo politiniuose kalėjimuose, kankinimų ir tardymų kameroose. Penki tūkstančiai sušaudyti, penkiolika tūkstančių žuvo, bandydami pabėgti. 1.2 mln. Kubos piliečių tapo pabėgėliais. Tarp jų yra ir Alina Fernandes – tikra Fidelio Kastro duktė. Niujorke ji pareiškė, kad Kuboje nėra šeimos, kurios nebūtų palietusi tėvo vadovaujamoji diktatūra. "Man gaila, kad aš paveldėjau jo kraują", – pro ašaras sakė Alina.

Reikia pripažinti, kad buvęs Kubos diktatorius Fulgencio Batista nebuvo geresnis už Kastro, kuris jį nuvertė. Pasižymėjęs žiaurumu ir smurtu, Batista dar buvo vagis ir kyšininkas. Jis sugebėjo pritraukti užsienio investicijas. Vien amerikiečiai atvežė apie du milijardus dolerių. Kastro režimas viską nacionalizavo ir nė negalvojo sugrąžinti investuotas lėšas. Įdomu, kad Kastro Kubos valdovu tapo 1959 metų vasario 16-ąją.

Kai Jungtinės Tautos šventė savo veiklos 50-metį, Fidelis Kastro penkias dienas viešėjo Niujorke. "Readers Digest" korespondentas Trevor Armbrister stebisi, kad amerikiečiai biznierių ir net laisvosios spaudos atstovai jį sekiojo ir garbino, tiesiog padlaižavo šiam brutaliai diktatoriui. Žinomi garsūs amerikiečiai surengė diktatoriui 230 priėmimų, nors jis negalėjo visur apsilankyti dėl laiko stokos. Jis atvyko pietų pas Peggy Rockefeller Dulanį, buvusio Chase Manhattan banko pirmininko Deivido Rokfelerio dukterį. Išsigandusi kubiečių protestų, šeimininkė skubiai perkėlė pietus iš savo prabangios rezidencijos Pocanto Hills vietovėje į Užsienio ryšių tarybos (Council of Foreign Relations) rūmus Menhetene. Tarp svečių korespondentas matė buvusį gynybos sekretorių Robertą Maknamarą (McNamara), Wall Street bankininką Peter Peterson, buvusį prekybos sekretorių.

Kuboje prieš Kastro perversmą buvo 32 dienraščiai, 24 žurnalai, 94 radijo stotys, trys televizijos stotys. Šiandien Kubai užtenka partinio laikraščio "Granma" ir sekmadieninio komjaunuolių priedo. Aktyviai veikia 60

valdžios radijo stočių ir dvi televizijos stotys. Nežiūrint laisvosios spaudos numarinimo, kartu su Kastro svečiais ir prabangiam žurnalų leidėju Mortimer Zuckerman bute vaišinosi apie 30 televizijos garsenybių ir "žvaigždžių": Dan Rather iš CBS, Bernard Shaw iš CNN, "60 Minutes" korespondentas Mike Wallace ir ABC žvaigždė Barbara Walters, Peter Jennings ir kt. Diane Sawyer karštai apsikabino Kastro ir bučiavo jo barzdą. Papietavę svečiai klausinėjo diktatorių mandagiai ir švelniai. Kastro "plovė" susirinkusių smegenis, kalbėdamas apie komunizmo laimėjimus. Didžiausia savo gyvenimo klaida jis pavadino tai, kad nenumatęs socializmo stovyklos subyrėjimo Europoje.

Dar keistesnė Kastro viešnagė buvo juodųjų Harlemo rajono Abisinijos baptistų bažnyčioje. Čia jis buvo sutiktas triukšmingomis ovacijomis. Kalvinas Bats (Calvin Butts) pristatė šį "svečių" kaip vieną iš didžiausių šio pasaulio vadų ir palinkėjo jam Dievo palaimos. Minioje matėsi trys juodaodžiai JAV kongresmenai, garsioji komunistė ir kandidatė į JAV viceprezidentės vietą Andžela Devis (Angela Davis), buvusi "Juodųjų panterų" veikėja. Nė vienas neužsiminė, kad Kastro, užgrobęs valdžią, konfiskavo bažnyčių ir vienuolynų nuosavybę, uždarė apie 3 tūkstančius vienuolynų (87 proc. kubiečių – katalikai). Kiek kunigų ir vienuolių žuvo, juodųjų baptistų bažnyčioje nepaklausė niekas.

Iš tikrųjų, pasakyk, kas tavo draugai, ir aš pasakysiu, kas esi tu.

Keliais

sakiniais

• Bosnijos serbų politinis vadas R.Karadžičius pasirašė atsistatydinimo iš "Serbų respublikos prezidento" posto raštą. Jis pasitraukė ir iš Serbų Demokratų partijos pirmininko vietos. Žinių agentūros praneša, kad didelį spaudimą jam darė Jugoslavijos Belgrado vyriausybė ir jos prezidentas S. Milošević, kuriam Jungtinės Tautos grąsino atnaujinti ekonomines sankcijas.

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.

Prenumerata metams \$30.00, pusl metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį metams \$100.00 pusl metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centai • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtina išreikšti redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaktoriaus skiltis

JUODASIS PAVYDAS

Šiame laikraščio numeryje baigiame spausdinti D.Čipkienės rašinį "Vilties kelionė". Daugelis skaitytojų yra labai maloniai nustebinti amerikiečių chirurgų pasiaukojimu, jų nuoširdžiu noru pagelbėti nuo gimimo arba dėl traumų suluošintiems vaikams, prisidėti prie Lietuvos sveikatos apsaugos sistemos tobulinimo. Jų pastangų dėka Klaipėdoje atidarytas Veido chirurgijos centras. Lietuvos medikai turėjo puikią progą susipažinti su modernesne gydymo technika. Klaipėdos ligoninė gavo nemažą kiekį vaistų ir kitų būtinų priemonių. Visa aparatūra, kurią tiek pernai, tiek ir šiemet atsivežė amerikiečiai, liko Klaipėdoje.

Tačiau ir tai dar ne viskas. Jau keli lietuviai stazavosi itin modernioje universitetinėje Clevelando klinikoje ir praplėtė savo kvalifikaciją. Šiais metais tokia galimybė suteikiama dar vienai Klaipėdos atstovei. Rimtai svarstoma, kaip padėti ligoniams, kurių negalios yra labai sunkios. Juos būtina atsivežti į Ameriką. Tik padarius dešimt ar net dar daugiau plastinių operacijų, galima ištaisyti apsigimimo arba sunkaus sužalojimo pasekmes. Jei pavyktų surinkti šiek tiek lėšų, kad galėtume apmokėti 16-mečio berniuko ir jo mamos kelionę į Ameriką, jei atsirastų šeima, galinti suteikti jiems laikiną pastogę, dar vienas mūsų Tėvynės sūnus pasijustų laimingas.

Tačiau spausdindami apie "Vilties partnerystę", jokių būdu nesitikėjome, kad atsirastų tokių asmenų, kurie puls menkinti šią nuostabią JAV medikų pagalbą arba šmeižti tokių kelionių organizatorius. Deja, kad ir labai skaudu apie tai kalbėti, bet tarp mūsų, pasirodo, esama ir tokių, kurie net pačiame kilniausiame darbe stengiasi ieškoti blogio.

"Kodėl jūs rašinėjate apie tuos daktarus, kodėl juos taip liaupsinate?" – lietuviškai rėkia, vos neužspringdamas

įtūžiu, asmuo, kurio pavardės net minėti nesinori. – "Valdžia jiems viską apmoka, viską atlygina, o lietuviai juos į kurortus vežioja, balius organizuoja..."

Neklauskite šių asmenų, iš kur jie tokias, atsiprašant, "žinias" gavo. Neverta net bandyti juos įtikinti, jog klysta. Nepavyks jų net sugėdinti. Pasižiūrėkite į tas tiesaus žvilgsnio vengiančias akis ir pajusite iš jų sklindančias juodojo pavydo, nepasitikėjimo, išankstinio neigiamo nusistatymo bangas. Net pačiame tauriausiame poelgyje, pačiuose švelniausiuose jausmuose tokie ieškos tik ko nors negero. Ir labai sunku pasakyti, kas sąlygoja šių žmogėnų nusiteikimą: nepatenkintas valdžios troškuly, savęs pervertinimas ar tiesiog liguista vaizduotė.

Neseniai į redakciją atėjo laiškas. Jo autorius bandė apjuodinti vieną iškiliausių užsienio lietuvių atstovų. Išpylęs visą kibirą paskalų ir niekuo nepagrįstų įtarinėjimų, jis bando įteigti, esą jam užkliuvęs žmogus esąs tautos skaldytojas, garbėtroška, net "Kremliaus agentas".

Tą pačią dieną, kai gavau šį laišką, paskambino jo autorius. Įnirtingu tonu jis įrodinėjo, jog tokį rašinį būtina tuoj pat išspausdinti. Dar didesnių kaltinimų srautą ant šmeižiamojo galvos išpylęs, bandė pagrįsti savo tariamą teisumą.

Po savaitės, neišvydęs savo "kūrinio" laikraštyje, vėl paskambino: "Čia degantis reikalas, kaip jūs nesuprantate? Tas žmogus gali tapti Seimo nariu, tas žmogus įkurė naują partiją, ji net prezidentu gali išrinkti".

Padėjęs telefono ragelį, dar kartą pasiėmiau nelemtąjį laišką. Jame juodojo pavydo alsavimu dvokė vienas teiginys: "Ir aš – geras kalbėtojas, ir į mano paskaitas ateina daug žmonių, bet kažkodėl niekas manęs nepakvietė būti tautos atstovu." Tai ir buvo jam svarbiausia.

Net ir tie, kurie sovietmečiui gero žodžio neranda, kartais patys to nejausdami, sovietiskai tebegalvoja. Jie yra įpratę, kad valdžia turi viskuo pasirūpinti. Kai ekonomika yra laisva, būtų labai blogai, jei valdžia bandytų visur savo pirštus kišti. Beveik visuotinai dejuojama, kad darbų nėra, kainos kyla ir duobės dugno dar nesimato. Bet jie patys nesupranta, kad kiekvienas atskirai ir visi kartu prie dabartinės netvarkos taip pat prisideda. Tik jiems tai yra beveik neįmanoma išaiškinti.

Krautuvės Lietuvoje užverstos užsienietiškais gaminiais. Jeigu yra panašių lietuviškų gaminių, tai jų reikia su žiburiu ieškoti. Tiek Vilniuje ar Kaune, tiek Nidoje ar Palangoje krautuvėse ir restoranuose lietuviško mineralinio vandens net ir su žiburiu nerasi. Visur pilna lenkiško, čekiško arba vokiško. Panaši padėtis ir su vadinamais "minkštaisiais" gėrimais. Mums įprasto "Ginger Ale", žinoma, nėra. Bet yra "Tonic". Ir net lietuviškas! Tačiau kuomet krautuvėje jo paprašysite, tai greičiausiai pažiūrės į jus, kaip į kokį ... iš Mėnulio nukritusį.

Lietuvos įmonės, kurių dar ši tą gamina, nemoka

NEREIKIA LAUKTI, KĄ DUOS VALDŽIA

Juozas Žygas

reklamuotis ir savo gaminius rinkai pristatyti. Dar prieš išvykstant, keletas pažįstamų patarė nusipirkti lietuviškų medvilninių kojinių, nes jos yra geros kokybės. Tačiau Palangoje ir Vilniuje man pavyko tik 6 poras reikalingo dydžio kojinių surasti. Žinoma, labai daug laiko tam neskylia, nes juk ne dėl to į Lietuvą važiuoju.

Palangoje, Trakuose ar Vilniuje, kur tik yra vietos porai staliukų ir keletui kėdžių pastatyti, tai ir kavinaite! Virš kiekvieno staliuko puikuojasi skėtis. O ant tų skėčių įvairiausios reklamos: Coca Cola, Budweiser, Carlsberg Beer ir panašiai. Iš tolo į tokią kavinę žiūrėdamas negalėtum pasakyti, kurioje valstybėje ji yra. Visame tokių reklamų miške neteko matyti nė mažiausio lietuviško skelbimėlio. Per visą savo kelionę kažkur mačiau vieną lietuvišką reklamėlę! Ko tada stebimės, kad iš užsienio gautos paskolos yra pravalgomos, jeigu net mineraliniai vandenys, visokios vaisių sultys ir net uogienės yra importuotos. Iš kur gali atsirasti darbo vietų, jei net lietuviško alaus ilgai tenka ieškoti.

Kai besikalbant mano pašnekovai pradėdavo de-

juoti, aš jų klausdavau: "Kaip gali būti geras gyvenimas, jei patys žmonės savo žemės ūkio ir pramonės nepalaiko?" Tuomet tie verkšlentojai staiga pasitempdavo ir rėždavo: "Kiekvienas turi teisę pasirinkti ir pirkti tai, kas jam patinka!" Su žmonėmis, kurie pagrindinių ekonomikos ir rinkos dėsnių nesupranta, nėra prasmės diskutuoti. Tepasakydavau: "Toku atveju jūs taip pat turite teisę į skurdą ir nedarbą."

Lietuvoje pristatyta daug įmonių. Kiekviename miestelyje vienas ar net keli kaminai stypso, tik dūmai iš jų nebekyla. Jeigu tie pinigai, kuriuos pravalgėte, pirkdami užsienietiškus gaminius, būtų buvę investuoti į savo pramonę ir žemės ūkį, tai dabar Lietuva jokių užsienio skolų neturėtų!

Žinoma, kad tai būtų galima pasiekti, reikėjo ir valdžios pastangų. Reikėjo planavimo! Kuomet vadeles be jokios krypties paleido, tai viskas ir pasileido; kaip tie elgetos naginių apyvarai. O tuo pačiu ir visa valstybė į elgetyną varoma. Negalima pamiršti, kad kaip kiekvienas žmogus, taip ir visa šalis turi gyventi pagal savo galimybes.

Iš visur apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

Tuo tarpu tarptautinis specialistų būrys baigė lavonų paieškas vietovėje, esančioje už 17 mylių nuo Srebrenicos miesto. Čia serbai sušaudė ir užkasė 154 Bosnijos musulmonus. Visi jie buvo ne kariai, bet civiliai gyventojai. Kai kurie buvo atpažinti iš drabužių liekanų.

Nužudytųjų paieškos bus tęsiamos prie Nova Kasaba miestelio. Amerikietiškuose žemės palydovuose įmontuoti fotografavimo įtaisai sugeba nustatyti vietas, kuriose pūva užkasti kūnai. Manoma, kad naujoje vietoje bus rasta apie 2,700 lavonų.

Pasibaigus Prezidento rinkimams Rusijos kariuomenė vėl atnaujino karo veiksmus Čėčėnijoje. Korespondentams pasirodė čėčėnų karo vadas Salmanas Radujevas, kuris buvo laikytas žuvusiu. Jis pripažino, kad neseniai Maskvoje įvykę sporgimai, kurių metu sužeisti 33

žmonės, buvo čėčėnų puolimų pradžia.

Į Šiaurės Airiją vėl grįžo smurtas. Stebėtojai teigia, kad ji sugrąžino šovininės protestantų organizacijos, kurios būtinai reikalavo tęsti savo paradus, žygiuodamos per katalikų gyvenamuosius rajonus. Čia paradų dalyvius pasitiko benzino bombos, buvo deginami automobiliai. Tokie protestantų vadai, kaip kunigas I. Peislis (Paisley) ragino protestantus neužmiršti 17-ojo šimtmečio laimėjimų ir neatsisakyti savo paradų bei demonstracijų.

Tūkstančiai katalikų dalyvauja savo bičiulių, žuvusių kovose su protestantais, laidotuovėse. Taip ir sukasi smurto ratas, nepaisant Londono arba Dublino pastangų ieškoti taikių sprendimų.

Ekvadore prezidento rinkimus laimėjo kairiųjų jėgų atstovas Abdala Bucar-

ram, gavęs 54 proc. balsų.

Metinis Afrikos Valstybių Vienybės organizacijos suvažiavimas nusprendė pasiūsti jungtinę taikos palaiškymo kariuomenę į Burundį, nes toje šalyje vėl suliepsnojo genčių karas.

Prezidento Klintono patarėjas Antonis Leikas (Anthony Lake), lankydamas Kiniją, pasiūlė Amerikos ir Kinijos prezidentams pasikeisti vizitais, kurie tikriausiai pagerintų tarpusavio santykius ir išspręstų nesutarimus.

Kinijos vyriausybė nuo gegužės mėnesio paskelbė griežtą kovą nusikalstamumui. Jau sušaudyta daugiau kaip 1000 žmonių.

Izraelio naujojo premjero vizitas Baltuosiuose Rūmuose parodė, kad JAV prezidentas Klintonas nesidžiaugia Netanjahu pasirinkta "kietesne linija" arabų atžvilgiu.

T Ė V Y N Ė S P A D A N G Ė J E

VILTIES KELIONĖ

(Pabaiga)

Ievutė dar negali gerai valgyti, nes ryjant dalis maisto išeina per nosytę. Jos mama pati turėjo tos rūšies defektą ir labai pergyvena, kad jos trečiasis vaikas turi kentėti. Du vyresnieji vaikai jokių igimtų defektų neturėjo.

Mums taip besikalbant, stabteli pro šalį tuo metu ėjęs dr. Jerold Goldberg. Jo prašome apžiūrėti šią mergaitę, kuri net neprašoma rodo savo burnytę. Dr. Goldberg pasuka mergaitę į langą, gerai apžiūri, o po to pasako: "Mes galėsime ją rytoj išoperuoti. Tačiau dar turi patikrinti kiti gydytojai."

Kartu su Ievutės mama laukiau stebuklo, nes ir aš turiu trijų metukų anukę, kurią ši mergytė labai primena. Rytojaus dieną, atvykusi į ligoninę, išgirstu linksmą žinią, kad Ievutė paruošta pirmajai tos dienos operacijai. Iš džiaugsmo susijaudinusi mama braukia ašaras.

Gydytojai tarp operacijų (tuo laiku, kai dezinfekuojami instrumentai) tikrino naujus pacientus bei tuos, kurie jau buvo anksčiau ope-

ruoti. Reikėjo išsiaiškinti, kokia jų būklė po operacijos. Buvo ir tokių, kurie atvyko su paskutine viltimi, nes kiti gydytojai (taip pat ir užsieniečiai) jiems sakė, kad niekas nebegali padėti. Toks buvo ir šešiolikmetis, gražiai nauagęs jaunuolis labai deformuotu veidu. Vieta, kur turėtų būti burna, buvo visiškai uždara, o jo lūpos – arti kairiosios ausies. Mūsų profesorai, jį patikrinę, ilgai tarp savęs kalbėjosi ir po to pareiškė: "Mes galime jam padėti ir labai norėtume tai padaryti, bet ne šioje ligoninėje. Mums reikia visiškai kitokių įrengimų, kurie yra tikti universiteto ligoninėje. Šis jaunuolis su mama turėtų mažiausiai dvejiems metams apsigyventi Clevelande, nes jam reikės daryti apytiksliai dešimt – dvylika operacijų."

Dr. DiStefano pasakė: "Aš jį operuočiau veltui. Gal man pavyktų susitarti su ligonine, kad irgi nieko nekainuotų: paimčiau kaip mokyto pavyzdį. Kam nors tektų pasirūpinti jų kelionės išlaidomis ir pragyvenimu

Clevelande." Motina ir sūnus, išklause pirmos kalbos dalies vertimą ir sužinoję, kad atsirado gydytojas, kuris galėtų padėti, labai apsidžiaugė. Tačiau žinia apie kelionę į Ameriką juos tuoj pat nuvylė, nes patys negali to padaryti.

Nelengva ten dirbantiems gydytojams. Nors ligonių labai daug, tenka tik stebėtis, kaip jie apsieina be svarbių reikmenų ir vaistų. Prisimenu spaudos konferenciją, kuri įvyko priešpaskutinę mūsų buvimo Lietuvoje dieną. Atvyko TV, radio ir laikraščių reporteriai. Juos labiausiai nustebino, kad vietiniai gydytojai jau išmoko ir savarankiškai galės šias sudėtingas operacijas daryti. Bet TV reporterė, pagyvenusi moteris, paklausė amerikiečių gydytojų: "Ar jūs irgi išmokote ko nors iš mūsų gydytojų? Tiek lietuviai, tiek amerikiečiai medikai pradėjo vienas į kitą dairytis. Juk visi žinojo, kad kelionės tikslas buvo visiškai kitoks. Tačiau dr. DiStefano atsakė labai greitai ir trumpai: "Daug".

Reporteriams išsiskirsčius, dr. Eric Bloomfield paklausė grupės vadovo: "Ką tu būtum sakęs, jei reporterė būtų toliau tavęs klausinėjusi, ką mes išmokome iš lietuvių daktarų?" Vadovo žodžiai buvo labai pamokantys: "Man nuostabą kelia tai, kad šie daktarai tiek daug padaro, turėdami tik tokius menkus išteklius. Mes tikrai negalėtume taip dirbti".

Paskutinį vakarą buvo suruošta labai graži atsisveikinimo vakarienė, kurioje dalyvavo mums pažįstami gydytojai ir Klaipėdos miesto mero pavaduotojas dr. Vytenis Žabukas. Jis pasakė padėkos kalbą ir įteikė mero laišką Clevelando merui Michael White. Tarėmės ateityje

toliau bendradarbiauti, kad Klaipėdos miesto ligoninė pasidarytų viena iš pavyzdingiausių. Amerikiečių gydytojų geranoriškumas bei pasišventimas – tikrai neišmatuojamas. Tarp jų ir Lietuvos gydytojų vyksta puikus profesinis bendradarbia-

vimas. Tai ir tikra artimo meilės išraiška.

Kitą rytą, lydimi gydytojo V.Grykšo, išvykome į Vilnių. Oro uoste manęs jau laukė giminės. Atsisveikiname. Teko ir man pačiai nubraukti nuo skruosto ašarą, nes niekuomet nežinom, kada vėl pasimatysime.

UŽBAIKIME STATYTI PRISIKĖLIMO BAŽNYČIA

1934 m. Kaune, pagal Karolio Reisono projektą buvo pradėta statyti didingiausia šventovė – PRISIKĖLIMO BAŽNYČIA. Bažnyčia buvo statoma labai gerai parinktoje, aukščiausioje Kauno vietoje, Žaliakalnyje. 73 metrų aukščio bažnyčios bokštas matyti ne tik visame Kaune, bet ir Kauno apylinkėse.

Tačiau tautos šventovės statybą užbaigti sutrukdė 1940 metais įvykdyta Lietuvos okupacija. Atlaikęs sovietmečio negandas, šiandien jos pastatas stovi neužbaigtas, tartum paminklas okupacijos 50-mečiui ir mūsų neveiklumo, atgavus nepriklausomybę, 7-mečiui paminėti.

PRISIKĖLIMO BAŽNYČIA turi gilią ir taurią prasmę. Tai ne vien būsimieji maldos namai. Tai mūsų tautos prisikėlimo simbolis, svarbus ne vien kauniečiams, bet ir visai Lietuvai. Šio darbo nepadarę, neturime teisės sakyti, kad moraliai jau atkūrėme valstybę ir kad jau prikėlėme tautą prasmingam gyvenimui.

Mintis, kad šią statybą būtina užbaigti, niekada nebuvo užgesusi. Tūkstančių žmonių aukomis ir pastangomis jau atlikta darbų už 1,5 mln. litų. Tačiau, kad būtų galima užbaigti visus darbus, reikia tris kartus daugiau lėšų. Surinkus nors 2 mln. litų, būtų galima atlikti būtiniausius darbus ir bažnyčioje pradėti laikyti Šv. Mišias.

2 mln. litų – labai dideli pinigai vienam žmogui. Bet jie nėra tokie dideli pusę milijono gyventojų turinčiam miestui. Juo labiau, kad Kaune gyvena nemažai verslininkų, kurie sutinka aukomis prisidėti prie PRISIKĖLIMO BAŽNYČIOS atstatymo. Tačiau dėl netobulo labdaros įstatymo, beveik trečdalį paaukotų lėšų "nusiņeša" mokesčiai. Susidaro keista padėtis, kai valstybė, nesugebėdama pati finansuoti tokio svarbaus objekto statybos, trukdo tai daryti kitiems.

Mes kreipiamės į j kauniečius, į visus Lietuvos gyventojus, verslininkus, pra-

monininkus, intelektualus prašydami, kad jie visomis išgalėmis prisidėtų prie PRISIKĖLIMO BAŽNYČIOS atstatymo. Manome, kad dar šis Seimas privalo atsižvelgti į tai, kaip svarbu užbaigti PRISIKĖLIMO BAŽNYČIOS statybą ir priimti Labdaros įstatymo pataisą, leidžiančią neapmokestinti labdaros įnašų. Kviečiame meno ir kultūros darbuotojus rengti labdaros koncertus, o surinktas lėšas skirti šios Šventovės atstatymui. Raginame studentus, moksleivius atostogų metu aktyviau įsijungti į bažnyčios atstatymo darbus. Visos Lietuvos dvasininkams siūlome rengti aukų rinkimo akciją.

Mes visapusiškai palaikome ir vertiname PRISIKĖLIMO BAŽNYČIOS Atstatymo komitetą, Kauno deputatų klubo ir visų rėmėjų pastangas atstatyti šią Tautos Šventovę. Mes, pasirašiusieji šį kreipimąsi, pervedame į bažnyčios atstatymo sąskaitą (Lietuvos valstybinio komercinio banko Kauno skyriuje sąskaita Nr. 4700440) po 100 Lt. Manome, kad ir kitų politinių partijų, visuomeninių organizacijų nariai, vyriausybinių bei valdymo įstaigų tarnautojai, visi dori Lietuvos žmonės tam pritars ir parems seniai pradėtą, bet vis dar neužbaigtą bažnyčios statybą.

Užbaigti statyti PRISIKĖLIMO BAŽNYČIA – mūsų valstybės, tautos ir kiekvieno tikinčio lietuivio pareigos ir garbės reikalas.

Seimo nariai:

Lietuvių tautininkų sąjungos frakcija: *Leonas Milčius, Mečislovas Treinys, Alvydas Balezėntis, Kazimieras Uoka*

Lietuvių demokratų partijos frakcija: *Saulius Pečeliūnas, Valdas Petrauskas, Juozapas Tartilas*
Lietuvos krikščionių demokratų partijos frakcija: *Kazimieras Kryževičius, Kazimieras Kuzminskas, Povilas Katilius, Algirdas Patackas*

Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatoriai) frakcija: *Algirdas Katkus, Alfonsas Vaišnora, Vladimir Jarmolenko*

Politinių kalinių ir tremtinių "Laisvės" frakcija: *Vanda Briedienė, Balys Gajauskas*

Penkerių metukų pacientė Gabrielė Lisauskaitė po kietojo gomurio plastikos operacijos, kurią padarė dr. V.Grykšas. Jam padėjo prof. J. Goldberg ir prof. J.DiStefano. Dr. G.Sabataičio nuotr.

Grupė Klaipėdos ir Clevelando medikų atsisveikinimo vakaronės dalyvių. Iš kairės: D.Dreslinski, D.Čipkienė, dr. J.Valavičienė, dr. Janušonis su žmona ir dr. V.Zabukas. Dr. G.Sabataičio nuotr.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SAJUNGOS 24-ASIS SEIMAS

(Parengta pagal Amerikos
Lietuvių Tautinės sąjungos
1996 metų liepos 22 d.
aplinkraštį Nr. 11)

24-asis Amerikos
Lietuvių tautinės sąjungos
(ALTS) seimas vyks rugpjū-
čio 30-31 ir rugsėjo 1 dienomis
Balzeko Lietuvių Kultū-
ros muziejaus patalpose,
6500 So. Pulaski Rd. Chica-
go, IL 60629, tel. (312) 582
6500. Seimo rengimu rūpina-
si ALTS Čikagos skyrius,
kuriam vadovauja Eleonora
Valiukėnienė. Norinčius gau-
ti išsamesnių žinių, prašome
skambinti skyriaus pirminin-
kei šiuo telefonu: (312) 581-
4420.

Seimo rengėjai pri-
mena skyrių pirmininkams,
kad jie pasirūpintų atstovų
išrinkimu. Renkama po vieną
atstovą nuo dvidešimties na-
rių. Tačiau jeigu skyriuje yra
mažiau kaip 20 narių, toks
skyrius taip pat turi teisę
siųsti vieną savo atstovą. Be-
to, prašome skyrių pirminin-
kus atsiųsti sekretorei Dr.
Laimai Šimulienai ALTS na-
rių, mirusių per paskutiniu-
sius dvejus metus, sąrašus.

Į ALTS seimą atvyks
Lietuvių Tautininkų sąjungos
vicepirmininkas, Lietuvos
Respublikos Seimo LTS
frakcijos (parlamentinės gru-
pės) seniūnas dr. Leonas Mil-
čius. Jis supažindins su da-
bartine Lietuvos politine pa-
dėtimi, tautininkų veikla,
ruošiantis rinkimams, kalbės
apie galimą jų sąjungą su
kitomis politinėmis jėgomis.
Dr. L. Milčius dalyvaus ir
simpoziume "Lietuvos poli-
tiniai įvykiai 1938-1940 me-
tais".

1992 metais įvykusių
Lietuvos Respublikos Seimo
ir 1993 metais Prezidento
rinkimų rezultatai daugeli
nustebino. Susiskaldymas ir
nepasiruošimas sąlygojo
rimtą dešiniųjų jėgų nesėk-
mę. Gana nesėkmingi praėję
rinkimai buvo ir tautinin-
kams. Netrukus paaiškės, ar
pakankai pasimokyta iš pada-
rytų klaidų, ar pavyko sutelk-

ti jėgas ir pasiruošti dalyva-
vimui naujuose rinkimuose.

Amerikos Lietuvių
Tautinė sąjunga kreipiasi į
savo narius, prašydama pa-
remti Lietuvių tautininkų są-
jungą, kad ji galėtų aktyviai
dalyvauti Lietuvos politinia-
me gyvenime. Tęsiasi Lietu-
vos tautininkų rėmimo vėjus.
Aukos prašome siųsti išdinin-
kui Oskarui Kremeriui arba
įteikti seimo metu.

ALTS seimo atsto-
vams užsakyti kambariai
nakvynei Hampton Inn vieš-
butyje Lithuanian National
Society vardu. Viešbučio ad-
resas:

6540 So Cicero Ave.,
Bedford Park, IL, 60638. Tel.
(708) 496-1900. Užsakymo
numeris: 80442998. Užsisa-
kyti kambarius reikia ne
vėliau, kaip iki rugpjūčio
10 d. Kambario kaina su pus-
ryčiais (continental) dviem
žmonėms – \$75.00. Šis vieš-
butis yra arti Midway oro
uosto. Todėl jį lengva pa-
siekti su viešbučio reguliariai
važinėjančiu autobusu
("Shuttle bus"). Tuo pačiu
autobusu bus galima pasinau-
doti ir važiuojant į seimo po-
sėdžius.

Susipažinimas seimo
išvakarėse – penktadienį,
rugpjūčio 30 d. 7 val. vakaro
Balzeko Lietuvių Kultūros
muziejaus "Krikštolo kamba-
ryje" (Crystal Room).

Seimo pabaigoje
įvyks Tautinio Kultūros fon-
do ir "Vilties" draugijos su-
važiavimai.

ALTS Seimo darbotvarkė:

Šeštadienis, rug- pjūčio 31 d.:

9-10 val. ryto – registracija
10-12 val. – seimo pradžia
ir iškilmingas posėdis:

1. Seimo rengimo komiteto

pirmininkės Eleonoros Valiu-
kėnienės sveikinimas.

2. ALTS pirmininko Dr. Leo-
no Kriaučeliūno žodis.

Garbės prezidiumo sudary-
mas.

3. Himnai.

4. Invokacija.

5. Mirusiųjų pagerbimas. –
ALTS sekretorės Dr. Laimos
Šimulienės pasisakymas.

6. Sveikinimai.

7. Dr. Leono Milčiaus prane-
šimas.

12-1.30 val. – pietūs.

1.30-3.30 val. – I-asis
darbo posėdis.

1. Seimo prezidiumo suda-
rymas.

2. Darbotvarkės priėmimas.

3. Seimo komisijų sudary-
mas:

a) registracijos ir mandatų,

b) nominacijų,

c) nutarimų.

4. Simpoziumas "Lietuvos
politinė padėtis 1938-1940
metais". Dalyvauja: Dr. Ka-
zys Ambrozaitis, Dr. Kazys
Karvelis, Dr. Leonas Milčius,
Dr. Bronius Nemickas. Sim-
poziumo vadovas – Petras
Buchas.

5. Diskusijos.

3.30-4.00 val. – pertrauka.

4.00-5.30 val. – 6. Praneši-
mai (A):

a) pirmininko Dr. Leono
Kriaučeliūno,

b) išdininko Oskaro Kre-
merio,

c) kontrolės komisijos,

d) garbės teismo (Teodoro
Blinstrubo).

Piskusijos dėl pranešimų.

Pranešimai (B):

a) ryšiai su Lietuvių tauti-
ninkų sąjunga – Dr. Leonas
Kriaučeliūnas,

b) Amerikos Lietuvių ta-
rybos – Petras Buchas,

c) Lietuvos Nepriklauso-
mybės fondo – Algirdas Spe-
rauskas,

d) "Naujosios Vilties"

žurnalo – adm. Oskaras Kre-
meris,

e) pasisakymai dėl pra-
nešimų.

7 val. vakaro – pokylis Bal-
zeko Lietuvių Kultūros mu-
ziejaus Gintaro salėje (kok-
teiliniai, vakarienė, meninė
dalis, šokiai).

Sekmadienis, rugsėjo 1 d.

9 val. ryto – Šv. Mišios J.C.
Jėzuitų koplyčioje.

10.30-12.30 val. – II-asis
darbo posėdis.

1. Skyrių pirmininkų praneši-
mai.

2. Pasisakymai dėl praneši-
mų.

3. Mandatų komisijos prane-
šimas.

4. Nominacijų komisijos
(pirm. Eugenijus Bartkus).

5. Rinkimai:

a) ALTS pirmininko,

b) Valdybos narių,

c) Garbės teismo,

d) Kontrolės komisijos na-
rių,

e) Tarybos narių.

6. Nutarimų komisijos prane-
šimas (pirm. Romas Veitas).

Nutarimų priėmimas.

7. Klausimai ir sumanymai.

8. Seimo užbaigimas.

12.30-2 val. – pietūs.

2-4 val. p.p. – Lietuvių
Tautinio Kultūros fondo
suvažiavimas.

4.00-4.15 val. – pertrauka.

4.15-6.15 val. – "Vilties"
draugijos suvažiavimas.

6.30 val. – seimo užbaigimo
vakarienė.

TEODORO BLINSTRUBO DOVANA

Vienas iš žymiausių
Amerikos Lietuvių Tautinės
sąjungos veikėjų, Lituanis-
tikos tyrimo ir studijų centro
tarybos narys Teodoras
Blinstrubas įteikė naują, itin
vertingą dovaną Pasaulio
Lietuvių archyviui. Šį kartą jis
padovanojo 1949 ir 1950
metų Sao Paulo, Brazilijoje
leisto dvisavaitinio laikraščio
"Mūsų Lietuva" komplektus
ir Lietuvos pasiuntinybės
Washingtono leisto biulete-
nio "Current News on the
Lithuanian Situation" 4 to-
mus. Tai gražiai įrišti 1944-
1952 metų komplektai.

Daug metų pirkdamas iš
privatų šaltinių retus litua-
nistinius leidinius, T. Blin-
strubas yra sukaupęs vertingą

biblioteką. Savo asmeninį
archyvą, kuriame surinkti jo
ir bendraminčių visuomeni-
nės veiklos dokumentai, jis
taip pat numato padovanoti
Pasaulio Lietuvių archyviui.

Lituanistikos tyrimo ir
studijų centro pirmininkas
prof. dr. Jonas Račkauskas
dėkoja geriamam Teodorui
Blinstrubui ir siūlo kitiems
išseivijos visuomenės veikė-
jams perduoti savo korespon-
dencijos ir leidinių rinkinius
Pasaulio Lietuvių archyviui.
Dokumentai, sukaupę šioje
mokslo įstaigoje, galėtų pa-
pildyti daugialypės lietuvių
visuomeninės veiklos pa-
veikslą.

Arūnas Zailskas

Čikaga

VADOVAS

(Ištrauka iš B.Šukio prisi-
minimų apie Vilkijos gimna-
ziją 1941-1951 metais)

Bendramintiškumas
ir susiklausymas, atsargumas
ir viltis lydėjo kiekvieną mū-
sų mokytojų žingsnį. Politi-
nio ir pilietinio brandumo,
intelektualumo ir dorovinio
atsparumo pavyzdį mums ro-
dė direktorius Teodoras Blin-
strubas. Šiandien net sunku
įsivaizduoti, kiek diplomati-
nio talento jam reikėjo, kad
tais kruvinais laikais išsaugo-
tų mokyklą, jos mokytojus ir
mokinius, kad gimnazijoje
neužgestų lietuviškumo ži-
burėlis, kad į ją neįsibrautų
šovinizmo ir smurto ideologi-
ja. Net sunkiais karo metais,
kai slėgė visokie nepritekliai,
matydavome jį pabrėžtinai
tvarkingą ir pasitempusį.
Mums visada imponavo jo

kvalifikacija ir reiklumas,
dėmesingumas ir taktisku-
mas. Tik pačiu paskutiniu
momentu, vokiečiams trau-
kiantis, jis apsisprendė kartu
su šeima išvykti iš Lietuvos.

Emigracijoje T. Blin-
strubas nepaprastai aktyviai
įsitraukė į visuomeninę veik-
lą lietuvių organizacijose.
Užsienio radijo laidose (per
"Amerikos balsą" ir kt.), ne-
paisant didžiausio trukdymo,
ne kartą išgirdavome mūsų
buvusio direktoriaus balsą,
išklaudydavome jo mintis,
skirtas okupacijoje atsidūru-
siems savo tautiečiams.

(B.Šukys. "Lietuvos mokykla
Antrojo Pasaulinio karo ir
pirmaisiais pokario metais",
Vilnius, 1995 m. Redagavo
J.Jasaitis)

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos pirmininko dr. Leono Kriaučeliūno sutikimas
Vilniaus oro uoste. Iš kairės: prof. M. Treinys, inž. E. Bartkus, LTS pirm. R. Smetona,
Seimo refer. V. Grincevičienė, I. Kriaučeliūnienė, A. Smetonienė, dr. L. Milčius, A. M.
Bižokienė, dr. L. Kriaučeliūnas, LVA rektorius dr. V. Bižokas

ŠIAULIEČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Šiauliai - ketvirtas pagal dydį Lietuvos miestas. Okupacijos laikais tai buvo pilkas ir gana niūrus pramonės centras. Šiandien Šiauliuose jaučiamas naujo gyvenimo pulsas, kupinas kūrybinių sumanymų. Atrodo, kad čia mažiau politinių intrigų negu sostinėje. Stiprėja šiauliečių kultūrinė veikla. Todėl nenuostabu, kad tarp daugelio kultūrinių renginių, Šiauliai nuo 1992-ųjų kas du metai rengia tokius plataus masto renginius, kaip tėvynainių suvažiavimas. Į juos kviečiami visi, kuriems nesvetimas Šiaulių kraštas, nežiūrint, kur jie gyvena: Lietuvoje ar bet kurioje kitoje pasaulio dalyje.

Pagrindinė suvažiavimo mintis – suteikti kiekvienam atvykusiam galimybę aplankyti savo gimtąjį kampelį, širdžiai brangias vietas, pasižmonėti ir pasidžiaugti Šiaulių krašte vykstančiais pokyčiais. Tokio masto renginiai reikalauja didelių pastangų, laiko ir daugelio žmonių pasišventimo. Šiais metais tėvynainių sambūriui vadovavo vienas iš iš jo sumanytojų - Lietuvos kultūros fondo Šiaulių krašto tarybos pirmininkas, miesto kultūros skyriaus vedėjas Hubertas Smilgys. Kaip pastebėjo vienas iš jo bendradarbių, tai tikras nenuorama, visada pilnas naujų sumanymų, neleidžiančių jam ramiai gyventi. Toks jis buvo ir suvažiavimo dienomis: nuolat besirūpinantis svečiais, norintis visus pagloboti ir patenkinti.

Nesu šiaulietis, bet tam tikrų "pretenzijų" į Šiau-

lius turiu, nes mano žmona - gyna šiaulietė, juose gimusi. Ji ten augo ir mokėsi.

Šių metų suvažiavimas truko keturias dienas: nuo birželio 20 iki 23-osios. Kai birželio 20 d. miesto savivaldybės bokšto laikrodžio išmušė dvyliktą, visi susirinko į Šv. Petro ir Povilo bažnyčios šventorių. Čia ir įvyko pirmasis mūsų susitikimas ir susipažinimas. Nors dangų dengė tamsūs lietaus debesys ir temperatūra kažin ar siekė 50 (pagal Farenheitą), tačiau visų veiduose spindėjo džiugi šypsena ir senų pergyvenimų prisiminimai. Čia susitiko gyvenimo audrų atskirti, seniai nesimatę buvę draugai, pažįstami ir net giminės. Dekanas monsinyoras Kleopas Jakaitis – šios bažnyčios klebonas su visais šnekučiavosi, dalindamas mintimis apie sunkius bažnyčiai ir tautai laikus. Po to suėjome į gražiai atnaujintą daugiau kaip 300 metų senumo bažnyčią, kurioje įvyko kamerinio choro "Polifonija" ir vargonų muzikos koncertas. Po koncerto kiekvienas galėjo iš bažnyčios bokšto pasigrožėti Šiaulių miesto ir apylinkių vaizdais, kuriuos, deja, dengė tamsūs, žemi debesys.

3 valandą po pietų įvyko tėvynainių priėmimas miesto savivaldybėje. Susirinko apie šimtas svečių ir dalis miesto administracijos tarnautojų. Tarp atvykusių į šventę asmenų buvo JAV, Kanados, Lenkijos ir net Kip-

Henrikas Stasas

žiūrėjome filmą apie miesto ekonominius ir kultūrinius pasiekimus, o paskui labai draugiškai pasikalbėjome su meru ir jo bendradarbiais. Meras A. Lankauskas pasiūlyė, kad atvyko gausus kraštiečių būrys ir, palinkėjęs sėkmės mūsų suvažiavimui, papasakojo apie miesto dabartį ir ateities planus. Jis sakė, kad administracija dirba, glaudžiai bendradarbiaudama su miesto visuomene. Šiauliuose nieko nevykdoma, ko visuomenė nepageidauja arba kam nepitaria. Tokia demokratiška pažiūra sudaro geras sąlygas kultūrinei veiklai ir darniam miesto gyvenimui. Šiauliai didžiuojasi bažnytinės ir pasaulietinės muzikos festivaliais, už Lietuvos ribų pagarsėjusiu kameriniu orkestru, jau minėtu "Polifonijos" chorą, Šiaulių dramos teatru, tarptautinėmis sporto žaidynėmis, knygų leidyba. A.Lankauskas pabrėžė, kad kultūrininkai, o ne verslininkai garsina Lietuvos vardą užsienyje.

Po mero kalbos buvo pasiūlyta kalbėti svečiams. Iš daugumos pasisakymų jautėsi nostalgija ir dar labai gyva meilė savajam kraštui. Su skausmu širdyje kalbėjo žmonės, daugelį metų praleidę toli nuo gimtųjų namų – Sibiro platybėse. Aktorė Olivija Dautartaitė labai jausmingai nusakė vienos užjūrio lietuvės grįžimą į gimtuosius Šiaulius, kur jai brangi kiekviena akimirka. Šiai nuotaiką ji paryškino V.Mačernio eilėraščio posmais:

*"Kiekvieną rytą mano
nubudimas
Gražus, kaip pasaka. Ir aš
nebegaliu
Žinot, iš kur dangus šviesos
tiek imas,
Iš kur tiek saulėj aukso
spindulių.*

*Visi pasaulį nori būti
mylimi,
Visi praeina žemę,
alkdami šviesos
Ir perdegę troškimų ugnimi,
Ir nenumaldę sielos
alkanos."*
("Nubudimas")

Poetas V.Reimeris irgi savaip prisiminė Šiaulius ir savo jaunystę: "Į Šiaulius sugrįžęs žmogus žiūri į medį ir verkia. Ir aš prisimenu medį su į dramblio koją panašiu kamienu. Taigi ir šiandien, atvykęs į Šiaulius, sustojau prie to medžio. Daug kas sugriuvo, daug kas pasikeitė. Ir tas bažnyčios bokštas per karą nukentėjo, užtat dabar žemesnis. O medis stovi ir

tarsi šypsosi. Ir aš šypsau si į jį žiūrėdamas."

Poeto prisiminta jam brangi smulkmena – tokia būdinga mūsų laikmečiui: nežiūrint visų audrų, nežiūrint to, kad gyvenimas šuoliais skuba pirmyn, kas nors vis tiek išlieka.

Po trumpo pasidalijimo prisiminimais, savivaldybėje įvyko pokalbis apie turizmą. Jam vadovavo Lietuvos valstybinio turizmo departamento direktorius A.Petrauskas. Turizmas Lietuvoje, kaip ir daugelis kitų verslo šakų, beveik visas yra privatizuotas. Valstybinio kapitalo dalis – labai nedidelė. Gaila, kad toji privatizuota dalis pateko į blogas rankas ir baigia sunykti. Direktorius paminėjo gražius poilsio namus, esančius puikioje vietoje, prie pušyno, dabar jau uždarytus. Lietuvoje yra apie 350 turistams įdomių vietų, tačiau jų visai nedaug tėra prie Šiaulių. Direktoriaus teigė, kad Šiauliai neturi senamiesčio ir kitų turistus traukiančių dalykų. Jų apylinkės esą netiekia pasigėrėjimo, ne-

turi meninės ir istorinės vertės. Tesąs tik vienas ryškus objektas – Kryžių kalnas. Direktorius tikisi, kad modernizavus Rygos - Karaliaučiaus magistralę, atsiras palankesnės sąlygos turizmui: viešbučiai, moteliai ir kt. Tenka tik apgailestauti dėl tokių atsakingo pareigūno žodžių.

Septintą valandą vakaro Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje buvo iškilmingos Mišios, o po jų – miesto kamerinio orkestro, kuriam dirigavo prof. Saulius Sondeckis, koncertas. Jo programoje buvo A.Vivaldi "Metų laikai" ir keletas lietuvių kompozitorių kūrinių. Solo partijas grojo ir abu S.Sondeckio sūnūs: violončelistas Vytautas ir smuikininkas Paulius. Tarp svečių matėme ir prof. Silviją Sondeckienę. Šį koncertą prof. S.Sondeckis pavadino savo dovana gimtajam Šiaulių miestui. Jo tėvas prieš karą buvo miesto burmistras. Profesorius prasitarė, kad šiemet sukanka 50 metų, kai jis baigė Šiaulių berniukų gimnaziją.

(Bus daugiau)

NAUJOS KNYGOS BRONIO RAILOS ŽURNALISTINIS VAINIKAS

Aurelija M.Balašaitienė

Tik prieš keletą dienų "Dirvos" redakciją pasiekė šio iškilaus žurnalisto Vilniuje ką tik išleista knyga "Nuo vakarykštės iki rytdienos". Tai dailiai įrišta, kietais viršeliais, meniškai apipavidalinta, 528 puslapius turinti knyga, kurioje surinktos jo kalbos, pasakytos per radiją ir plačioje užsienio lietuvių spaudoje paskelbti straipsniai. Viršelyje smulkesnėmis raidėmis pažymėta paantraštė "Tautos laisvėjimo vaivorykštė" gražiai atitinka knygos turinį, nes jo kūryba stiprina tiek užsienyje gyvenančių, tiek okupacijoje kenčiančių lietuvių dvasią tarsi toji giedrą pranašaujanti vaivorykštė. Autorius, šių metų pavasarį atšventęs garbingą 87 metų sukaktį, tebėra kupinas kūrybinės energijos.

Tai labai vertinga knyga. Juk ne visi (ypač Lietuvoje gyvenantieji) turėjo galimybę skaityti užsienio lietuvių spaudą. Ne visi ir užsienyje prenumeruoja visus laikraščius. Ne kiekvienas galėjo pastoviai klausytis jo kalbų per "Laisvosios Europos" ir kitas radijo stotis. Radijo bangomis nuplaukę žo-

džiai tik kuriam laikui prikausto dėmesį. O štai gražiai susisteminta kūryba, pateikta knygoje, turi didžiulę išliekamąją vertę.

Vartant naujosios Bronio Railos knygos puslapius, prieš akis stojasi visa okupuotos Lietuvos istorija, giliai išanalizuota, praskaidrinta jam būdingu sąmojumi. Nemaža dėmesio skirta lietuvių tarpusavio santykiams ir ryšiams su kitomis tautomis, Vakarų šalių požiūriui į lietuvių tautos kovą dėl nepriklausomybės.

Toks jau yra periodinės spaudos likimas, kad eilinis skaitytojas ją laiko tik tol, kol perskaito. Ši, jau dvidešimtoji B.Railos knyga patraukia skaitytojus nagrinėjamų temų įvairove, plačia užsienio lietuvių diskusijų panorama. Sveikiname Bronį Railą gražaus leidinio pasirodymo proga, reiškiamo jam padėką už pasiryžimą išleisti šį straipsnių ir kalbų rinkinį. Linkime jam geros sveikatos ir ištvermės. Netrukus "Dirvoje" plačiau ir giliau panagrinėsime šią, itin vertingą jo knygą.

H.Staso nuotraukoje – Šiauliai. "Šiaulių" viešbutis. Tolumoje matyti Šv.Petro ir Povilo bažnyčia.

"KAI TĖVELIS MAN NUPIRKO LŪPINĘ ARMONIKĖLĘ" AUGSBURGO LIETUVIŲ CHORAS

Su malonumu skaičiau Dalios Šilienės pokalbio su muziku Jeronimu Kačinsku aprašymą. "Dirvos" 27 numeryje, išleistame liepos 9 d., straipsnio tęsinys baigiamas šiais žodžiais: "Daug dirbome stovykloje, turėjome gerą chorą." Pasirodo, aš tame

chore dainavau ir buvau jo seniūnu. Labai gerai prisimenu J.Kačinsko gabumus ir jo kantrumą.

Siunčiu Jums to choro nuotrauką. Ji yra daryta 1946 metų spalio 8 d. prie Augsburg-Hochfeld bažnyčios durų. Augsburg buvo dvi D.P.

stovyklos: Augsburg-Hochfeld ir Augsburg-Haustetten. Chorą lankė lietuviai iš abiejų stovyklų. Gal kas nors atsilieps iš esančių gyvų liudininkų?

Kazys Gogelis
13436 Garfield,
Redford, MI 48239

Augsburgo Lietuvių choras. Viduryje - vadovas J.Kačinskas

Berklee koledžo choras, atlikęs kompozitoriaus J.Kačinsko kūrinius

VALSTYBĖS DIENA VENECUELOJE

Liepos 7 d., sekmadienį, karaliaus Mindaugo krikštas, karūnacija ir tragiška šeimos žūtis buvo pažymėta lietuvių bendruomenės pamaldomis. Kapelionas Josė Modena aukojo Šv. Mišias už karališkosios šeimos vėles ir pasidžiaugė, kad lietuviai prisimena ne tik savo artimuosius, bet ir pirmąjį Lietuvos valdovą.

Liepos 9 d. Lietuvos ambasada Venecueloje paminėjo Mindaugo karūnavimo 743-as metines. Iškilmės prasidėjo Išlaisvintojo Simo-

no Bolivarо pagerbimu Valsybės Panteone, dalyvaujant Vyriausybės atstovams, Prezidentūros garbės sargybai ir Laivyno kariniam orkestrui, sugrojusiam abiejų šalių himnus.

Vakare ta proga Lietuvos ambasadorius dr. Vytautas Antanas Dambrava Eurobuilding viešbučio iškilmių salėje privačiomis lėšomis surengė priėmimą Venecuelos Vyriausybės, diplomatinio korpuso atstovams ir rinktiniais svečiams, tarp jų ir lietuviams. Dalyvavo 270

asmenų, jų tarpe apie 50 ambasadorių. Diplomatinio korpuso dekanas arkivyskupas Oriano Quilicfi ir ambasadoriai sveikino šią naują iniciatyvą, leidusią jiems plačiau susipažinti su Lietuvos valstybės pradžia.

Apie šias iškilmes plačiai rašė Venecuelos spauda. Ambasadoriaus Vytauto A.Dambravos tai progai skirtas straipsnis buvo atspausdintas net keliuose svarbiausiose sostinės ir krašto dienraščiuose.

Naujakurių rūpesčiai BANKAI IR KREDITO KOOPERATYVAI

Raimonda Mikatavage

(Tęsinys)

Norintiems atidaryti sąskaitą banke, reikės parodyti kelis dokumentus, kaip pavyzdžiui, "social security" kortelę, vairuotojo leidimą, pasą arba kokią kitą dokumentą su nuotrauka ir parašu. Jei jūs esate Amerikoje su "nonresident" viza, galbūt turėsite užpildyti: "Form W-8, Certificate of Foreign Status". Bankai tokių anketų pavyzdžius turi. Jei šios anketos banke negavote, skambinkite Internal Revenue

Service (IRS, tel. 1-800-829-3676, ir paprašykite, kad atsiųstų.

Nesvarbu, ką jūs pasirinksite, banką ar kredito kooperatyvą, jūsų pinigai bus apdrausti iki \$100,000. Tai reiškia, kad jei bankas bankrutuotų, indėlius, neviršijančius šios sumos, kiekvienam žmogui valstybė grąžintų. Bet, jeigu jūs tikrai žadate gyventi Amerikoje, laikyti visus savo pinigus banke arba net ir kredito kooperatyve, nėra labai protinga. Kai infliacija siekia 4%, iš jūsų \$100 po dešimties metų liktų tik apie \$60. Jei bankai moka tik 2-3% procentus, Jūs vis tiek siek tiek prarandate. Kitą kartą mes aptarsime, kaip "auginti" pinigą. Jums reikia taip investuoti, kad gautumėte 10-15%.

GRĮŽKIME PRIE POKALBIO APIE LAIMĘ

Kai sugyja patempta kulkšnies sausgyslė, kurią skaudėjo keletą dienų, iš pradžių sakome, kad jaučiamės "gerai", o po kiek laiko jau tik "normaliai". Pamirštame, kaip gera vaikščioti, nejauciant skausmo. Taip pat būna ir su žmonėmis. Pamirštame, ką juose mylėjome. Jie mums įgrįsta. Bandome juos pakeisti. Trumpa atmintis giliai sužeidžia laimę.

Paskirk kasdien po minutę, kad primintum sau, kodėl vedei šią moterį, kodėl pasirinkai šį darbą, kokia puiki tavo šeima ir draugai, kodėl taip nuostabu būti tuo, kuo esi. Kaip sakoma anksčiau minėtoje citatoje, tiesiog įsivaizduok, kad viską praradai. Įsivaizduok: viską ir visus. Nieko nebėliko. Praeina ištisas mėnuo. Tada viską

atgauni. Ooo! Kertu lažybų, būtum laimingas!

Ką pasakytų nelaimingas žmogus?

Turi būti daugiau! Tik pažiūrėk, kiek visko žmonės turi! Kodėl turėčiau kam nors padėti, jei man nepadeda niekas! Nenoriu nieko daryti! Taip neturi būti! Viso šito jau per daug! Ne!

Ką pasakytų laimingas žmogus?

Ačiū Dievui, esu sveikas! Pažiūrėk, koks šiandien gražus dangus! Ką geriausiai galėčiau dabar padaryti? Kažin, ar negalėčiau padėti tam žmogui? Man taip pasisekė, kad turiu mylinčią šeimą! Aš laimingas! Taip!

SĖKMĖ

"Sunkumai, neturtas bei trūkumai yra pats geriausias paskatinimas ir žmogaus sėkmės pagrindas"

Bradford Merrill

Sėkmė. Koks nuostabus žodis! Visi jos trokšta, bet tik keli pasiekia. Daugelis neturi jokio supratimo, ką jiems reiškia sėkmė ir kaip ji susijusi su laime. Sėkmė dažnai matuojama pinigais. Tačiau ji neturi nieko bendro su tokiais dalykais, kaip pinigai, galia ar šlovė. Bandymai pasiekti sėkmę, jų vaikantis,

veda į nusivylimą, vilčių žlugimą ir nepadaro žmogaus laimingu. Sėkmę galima apibrėžti kaip vertingų siekių įgyvendinimą. Tai išmėginimas, reikalaujantis meistriškumo. Sėkmė yra tarsi kecionė, o ne galutinė stotelė.

Tyrimai patvirtina, jog žmonių elgesį nebūtinai lemia jų žinios. Pavyzdžiui, gali gerai žinoti, kad mankšta yra naudinga sveikatai, gali net mokėti jos pratimus. Bet tai dar nereiškia, jog savo dienotvarkėje imsi ieškoti jiems vietos.

IŠ RAUDONOSIOS – Į RUDĄJĄ OKUPACIJĄ

Balys Brazdžionis

Staigus vokiečių užpuolimas nepaliko raudoniešiams daugiau laiko "atsiskaitymui". Suires frontas traukėsi vos kelias dienas. Tačiau jie ir per tą laiką suspėjo daug išžudyti. Skaudžios žinios aplėkė miestelius ir kaimus, kad štai Panevėžyje nužudyti gydytojai ir medicinos seserys, Biržuose rasti keturi nukankinti vyrai. Visuose keliuose šaudoma, visur gaisrų pašvaistės.

Vieną popietę netoliese nuo mūsų esančiame Čigiškių kaime išvirto dūmų kamuoliai, pasigirdo šūviai. Skaudus likimas užgriuvo kelias šeimas, kraujuose paplūdo du nekalti lietuviai: Juozas Petkevičius ir Ignas Janušonis. Budelių čekistų ranka nutraukė jų gyvenimo siūlą ir paleido ugnimi kaimynų – Kriščiūno ir Petkevičiaus trobesius. Raudonosios milicijos būrys nušovė parapijos zakristijoną K. Grigalionį, suėmė Navaką iš Smilgių kaimo. Šiurpios žinios skatino imti į rankas ginklą ir pastoti kelią žudytiems.

Po šešių dienų nuo karo paskelbimo Pasvalyje pasirodė kareiviai, vilkintys žalias uniformas. Daugelis tikėjosi, kad ši okupacija bus ne tokia žiauri. O kai radijo bangomis nuskambėjo Lietuvos himnas, mūsų akys prašvito. Visą savaitę užė keliuose mašinos. Raudonieji nebeatsigrėždami bėgo dulkėtais vieškeliais. Lietuviai aprimo. Kai kurie dar nuo Pirmojo Pasaulinio karo laikų atsiminė, kad vokiečių kariuomenė nebuvo tokia baisi. Be to, Kauno radijo stoties pranešimu, Lietuva vėl buvo paskelbta nepriklausoma. Koks neapsakomas džiaugsmas spindėjo lietuvių širdyse.

Bet, praėjus vos kelioms savaitėms, dingę visos Lietuvos nusiramėjimas. Netrukus atvykusi hitlerininkų partijos sudaryta valdžia nuėmė mūsų vėliavą nuo Laisvės varpo bokšto. Okupacijos našta pajuto ūkininkai, inteligentai, darbininkai.

Ypač baisus smūgis teko žydams. Daugelis jų dar puolė teirautis pažistamų kunigų, kad juos pakrikštytų katalikais. Taip jie tikėjosi išlikti gyvi. Mano pažistas Farberis prašė:

– Brolau lietuvi, gelbėk, nes sklinda liūdnos žinios. Mūsų laukia netolima mirtis.

Jis buvo taurus Lietuvos pilietis. Įsikūręs ant Svalios ir Kapų gatvės kampo, ramiai gyveno. Bolševikmečiu nesusidėjo su raudonąja partija, nė vienam nekenkė. Atsimenu, kai iš Pasvalio ankstyvą birželio rytą enkavedistai tempė į sunkvežimį Andriaus Andževičiaus senutę motiną. Farberis verkė. O, tuo tarpu, lietuvi, netolima nelaimingosios kaimynės Paršeliūnienės, jau spėjusi prisigerti komunistinio raugo, rėkė:

– Gerai, kad tuos dykaduonius išveža, mums duonos daugiau bus!

Aš, stebėjęs šį vaizdą, negalėjau tverti iš pykčio ir apmaudo...

Netrukus buvo išleistas griežtas vokiečių valdžios įsakymas, grasinantis mirtimi tiems, kurie turės kokių nors reikalų su žydais arba juos slapstys. Vis dėlto keliolika žydų pasislėpė Pasvalio viename kiemyje pas ūkininką Juozą Dapkevičių, Paežerių kaime pas Vaičiūną ir kitur. Taip jie pasislėpė išgyveno iki pat antrosios bolševikų okupacijos - 1944 metų liepos mėnesio. Kitus, kurie nespėjo pasislėpti, dar 1941 metų rugsėjo mėnesį vokiečių kareiviai sušaudė Žadeikių miške. Žydų kilnojamas ir nekilnojamas turtas buvo nacionalizuotas.

Šiurpus žydų šaudymas visiems parodė tikrąjį okupantų veidą. Supratome, kad ir mūsų panašus likimas laukia, kad ir mus gali suvaryti į vieną duobę. Ne vienas matė varomas žydų kolonas ir girdėjo vokiečių šūvius. Pašilęs gyventojas Juozas Adamkevičius pasakojo pats matęs žudikus, perrengtus lietuviškomis uniformomis. Vieni šaudė, kiti fotografavo ir filmavo, kad paskui galėtų įtikinėti, esą žydų šaudymuose dalyvavo Lietuvos kariuomenė. Ne vienas lietuvis verkė dėl žydų likimo ir smerkė masinių žmonių naikinimą. Net tiems, kurie prisidėjo prie bolševikinių lizdų steigimo Nepriklausomoje Lietuvoje, kurie gėlėmis kaisė okupantų tankus ir enkavedistams skundė lietuvių, mirties nelinkėjome.

Sakoma, kad "ši kartą Lietuva priešintųsi labiau-siai" (iš spaudos pranešimų)

Lietuvos laikraščiai atspausdino Rusijos karinio dienraščio "Krasnaja zvezda" ("Raudonoji žvaigždė") pateiktą Lietuvos kariuomenės apžvalgą, kurioje daugiausia remiamasi Vakarų šaltiniais. Su šio leidinio samprotavimais verta susipažinti ir užsienio lietuviams. Juo labiau, jog manoma, kad pirmą kartą Rusijos spauda gana objektyviai papasakojo savo skaitytojams apie Lietuvos kariuomenę.

Apžvalga pradedama nuo politinių ir teisinių struktūrų nagrinėjimo. "Krasnaja zvezda" tikina, kad teisinė kariuomenės veikimo bazė yra sukurta. Pagal įstatymą Prezidentas, kaip ir daugelyje pasaulio šalių, yra vyriausias kariuomenės vadas. Pagrindinis politinis institutas, sprendžiantis gynybos politikos klausimus, yra Valstybės gynybos taryba. Į ją, šalia Prezidento, įeina Ministras Pirmininkas, Seimo pirmininkas, Krašto Apsaugos ministras ir Kariuomenės vadas. Užsienio reikalų ministras tarybos posėdžiuose dalyvauja kaip stebėtojas.

Politinė struktūra yra ir Krašto apsaugos ministerija, kurios užduotis – vykdyti šalies gynybos politiką. Kartu su Vidaus reikalų ministerija ji atsako ir už valstybės sienos apsaugą. Krašto apsaugos ministras kontroliuoja Kariuomenės vado veiklą. Pirmasis sekretorius rūpinasi užnugariu ir finansais. Krašto apsaugos ministerijoje dirba ne tik kariškiai, bet ir civiliai.

"Krasnaja zvezda" teigia, kad iki šiol neapibrėžti KAM ir Generalinio štabo sąveikos principai. Lietuvoje ginčijamasi, ar Generalinio štabo viršininko pareigos yra aukštesnės už KAM sekretoriaus, ar prilygsta ministrui. Rusijos laikraštis teigia, kad padėtis yra gana paini: įprasta, kad Generalinio štabo viršininkas turi būti pavaldus Vyriausiajam kariuomenės vadui, t.y. Prezidentui. Pagrindinės štabo pareigos: operatyvinis planavimas, kovinės parengties perspektyvinių planų rengimas, mobilizacinė parengtis ir šaukimas. Iš viso štabe, kaip teigia dienraštis, yra 134 skyriai bei sekcijos. Generalinio štabo viršininkas tiesiogiai kuruoja žvalgybos ir analizės padalinius.

Tačiau svarbiausia karinė figūra Lietuvoje - Kariuomenės vadas. Generalinis štabas

AR NEPAKARTOSIME 1940-ŪJŲ KLAIDOS?

Vytautas Šeštokas

bas yra jo valdymo organas. Jį skiria Prezidentas. Kariuomenės vadas atsako už jos kovinę parengtį. Tačiau kai kuriais atvejais jis yra pavaldus Krašto Apsaugos ministrui. Karo arba krizės atveju jo žinion pereina ir pasienio apsauga. Kaip NATO "Partnerystės taikos labui" programos dalyvė, Lietuva įsipareigojo sumažinti ir supaprastinti kariuomenės valdymo sistemą.

Iš visų Baltijos šalių Lietuva turi gausiausią kariuomenę. Yra keturios kariuomenės rūšys: sausumos, karinės oro pajėgos, karinė jūrų flotilė ir teritorinė kariuomenė (rusai taip vadina SKAT'ą). Be to yra užnugario departamentas, puskarininkų mokykla, arsenalas ir centrinis poligonas.

Sausumos kariuomenę praktiškai sudaro viena motopėstininkų brigada "Geležinis vilkas" (anksčiau vadinta greitojo reagavimo brigada), kurioje tarnauja 3,5 tūkst. karių. Vienas iš jos batalionų saugo Ignalinos atominę elektrinę.

Karinėse oro pajėgose tarnauja apie 400 žmonių. Yra 4 mokomieji lėktuvai L-39, 4 transporto lėktuvai ir keli sraigtasparniai. Taikos metu aviacija naudojama valstybės sienai stebėti. Lietuvos karinės oro pajėgos turi radiolokacinę tarnybą, kuri stebi šalies oro erdvę.

Karinė jūrų flotilė išdėstyta Klaipėdoje. Ji susideda iš dviejų lengvųjų fregatų, keturių patrulinių katerių ir mokojo laivo. Pagrindinė flotilės užduotis – ginti teritorinius vandenius. Fregatos dalyvavo kai kuriuose NATO manevruose Baltijos jūroje.

Visose Baltijos šalyse nuo pat nepriklausomybės paskelbimo laikomasi visuotinio pasipriešinimo taktikos. "Krasnaja zvezda", remdamasi vokiečių laikraščiu "Frankfurten Allgemeine" rašo, kad galimam priešui labiausiai galėtų pasipriešinti

lietuviai, nes gerai derinama reguliariosios kariuomenės ir teritorinių junginių (SKAT) sąveika. Savanoriškoji krašto apsaugos tarnyba operatyviu požiriu pavaldi sausumos kariuomenei. Savanorių tarnyboje – 10 tūkst. karių ir tūkstantis kadrinių karininkų. Savanoriai suskirstyti į 18 batalionų, priklausančių Lietuvos administraciniams rajonams.

"Krasnaja zvezda" pastebi ir permainas mūsų kariuomenėje. Lietuva, pareikusi apie savo norą tapti NATO nare, pasirašė kelias programas, pagal kurias turi reorganizuoti savo ginkluotąsias pajėgas taip, kad jos atitiktų šios organizacijos reikalavimus. Nors lėšų trūksta, tačiau planuojama imtis struktūrinių pertvarkymų. Jau šiemet numatyta pradėti kurti antrąją motorizuotą pėstininkų brigadą. Batalionuose karių padaugės nuo 300 iki 600. Ignalinos AE apsaugos batalionas iš "Geležinio vilko" bus perkeltas Vidaus reikalų ministerijos žinion, o komendantiniai batalionai, priklausantys SKAT'ui, bus pavaldūs Generaliniam štabui.

Keisis ir karinės jūros pajėgos. Atsiras karinė jūrų vadovybė, bus įkurtas kranto apsaugos batalionas. Pasikeis ir karinių oro pajėgų struktūra. Iki 2005 metų numatyta sukurti tris eskadriles: naikintuvų, sraigtasparnių ir mokomąją. Iki šio amžiaus pabaigos Lietuva taps pilnateise NATO nare. Tokia mintimi baigia savo apžvalgą "Krasnaja zvezda".

Norėčiau tik pridurti, kad Rusijos valdžia, yra nusistačiusi neleisti Lietuvai tapti NATO nare. Tačiau to nepasiekus, vėl iškyla pavojus Lietuvos nepriklausomybei. Niekada nereikia akylai pasitikėti miglotais Vakarų pažadais, nes įvykus naujai okupacijai, jie Baltijos valstybių negins. Todėl negalima kartoti lemtingų 1940-ųjų metų klaidų. Paskutiniai JAV Senato nutarimai dėl NATO plėtimo teikia vilčių.

A.† A.

EDVARDUI STEPUI

Amžinybėn iškeliauvus, nuoširdi užuojauta kaimynei iš Lietuvos - jo žmonai JOANNAI, sūnui KĘSTUČIUI ir jo šeimai, broliams BALIUI ir ZIGMUI bei jų šeimoms, kitiems giminėms ir artimiesiems.

Su nuoširdžiu liūdesiu

Irena ir Juozas Rasiai

Cambridge, MA

PRINCESĖ

Vladas Vijeikis

vas nukapodavo ir tuo labai ramiai viskas pasibaigdavo. O dabar triukšmas per visą pasaulį. Dabar Diana buvo atvažiavusi į Čikagą. Per daug važinėja! Kokia čia žmona, jeigu jos nėra namie? Čarlis grįžta iš medžioklės. Tai kas batus numaus ir paguos, kad nieko nesumedžiojo? Karaliai visada medžioja.

Gaila karalienės. Atrodo, labai padori moterėlė. Jokio skandalo. O vaikai – pasiutę. Tuo labai džiaugiasi sensacijų ištroškę žurnalistai. Jiems reikia laikraščių puslapius pripildyti. O čia – neišsemiamas aruodas. Jie ir su laiko Čarlį nuo galvų kapojimo, nes pasibaigtų visos sensacijos.

– Tai ką tu patartum?

– Tegul Diena nustoja šmirinėti po pasaulį. Tegul grįžta namo. Dauguma vedybų išsilaiko virtuvės kulinarijos dėka. Tegul klauso Čarlio anekdotų ir juokiasi iki ašarų, nors ir nejuokinga. Tegul kas rytą pakloja lovą, o vakare apsilaisto kvepalais.

– Ir tu tiki, kad padės?

– Vargu. Mat čia kvepia pusė karalystės. Mano žmonelė mane mestų. Bet ką ji gaus? Teisėjai dalina per pusę: taip, kaip Saliamonas darė. Taigi gautų pustrčio kambario, pusę vonios, pusę garažo ir pusę šunelio. Todėl ir laikosi.

Ta proga priminsiu tau lietuviškas pasakas. Ten beturtė mergaitė ištekdavo už karalaičio, arba kvailutis vesdavo karalaitę ir toliau gyvendavo laimingai. Jokių skyrybų. Arba: mergaitė pabučiuoja rupūžę, kuri pavirsta princu. O dabar pabučiuoja princą ir ima rėkti, kad nenori su tuo "rupūže" gyventi. Laikai pasikeitė...

Dar norėjau pakalbėti tuo klausimu su Florijonu, bet koridoriuje pasigirdo Florijonienės žingsniai. Florijonas užsičiaupė.

Sako, kad kiekvienam žmogui kartais užaina pasiutęs noras skraidyti. Vieni šiam lemtingam skrydžiui ryžtasi dar kūdikystėje. Tiesa, pastarieji virpančia kojele atsispyrę nuo lopšio krašto netoli tenuskrenda ir, kartu su gumbu kakte įgyję šiek tiek gyvenimiškos patirties, liaujasi kvailais norais gimdytojus šurpinti. Antri tik sapnuose išdrįsta šiek tiek paplasnoti. O dar kiti niekaip negali užbaigti savo vargano gyvenimėlio be paskraidymų, kaip ir ta septyniadešimtmetė bobulytė iš Žemaitijos, be šuolio su parašutu. Pareiškė, kad net pas patį poną Dievulį neis, kol su parašutu nenušoks. Teko bobulytę įsodinti į lėktuvą ir, pakilus iki pirmųjų debesėlių, išmesti. Bene leisi žemėje per ilgai užsilikti!

Lietuvoje prasidėjo tikras skraidymo sezonas. Plasnoja visi, kas tik netingi: ir iš kairės, ir iš dešinės. Skraido Gyliai, Sakalai, varnos Albertynos, Kirkilai. Netgi Karosai ir tie plekšt, paplekšt ir jau, žiūrėk, kitoje Atlanto pusėje atsidadė. Sako, kad Lietuva – lakūnų žemė. Tik vieni aiškina, kad tas pavadinimas kilo nuo žodžio "lėkti", o kiti – nuo "lakti". Dabar visi tikri euroentuziastai lakūnais turi tapti. Argi smerksi, kai dėl tokio patriotinio reikalo Petkos su draugužiais laka, o zingeriečiai, saudargiečiai ir kiti "geriečiai" lekia.

Prabudo lakūno dvasia – didysis skrydžio geismas ir seimūno Algirdo širdyje. Ar gatve eina, ar "Golfu" skrieja, ar senų mergelių draugijos posėdyje snaudžia, vis tas kirminas, kaip kokias kirvarpas arba per vestuves įsigytas "medinis pjūklas", žmogaus paširdžius graužia ir graužia.

– O tu, tai dar neskridai, tavęs nevertina, tavimi

SEIMŪNAI - LAKŪNAI

Mikas Nelickas

nepasitiki, prastesniu laiko!

Mato seimūnas, kad sunyks, kaip senoliai sakydavo "sukatai" užėjus, jeigu ir toliau tik žemele vaikščios, jeigu širdis erdvių pojūčio nepažins.

– Europa manęs laukia. Aš reikalingas Europai. Viskas, basta, skrendu, – ar tik ne ilgiausią savo gyvenime kalbą euroentuziastų sambrūzdyje sudėjo Algirdas.

Kas mažai kalba – daug padaro. Apsukęs ratą, trispalve papuoštas prašmatnus "boingas" nusileido prie svarbiausios ir gražiausios Europos "bambos" – Paryžiaus.

Eurosajungos "Baltoji knyga" buvo pairesnė ir juodesnė už pačią tamsiausią Džukijos girią. Ar užverti, ar atverti, gali net papurtyti, nė cypt lietuviškai. Tu ir ji – lyg tas ožys su vartais, tik neaišku, kas į kurį žiūri.

Daug paprasčiau klostėsi tiesioginiai, vyriški kontaktai, palaistyti burgundišku raudonu vynu, užkandus į didelį salotos lapą susuktu ar tai vėžiagyviu, ar tai lepšiagyviu. Gerai, kad žmogaus smegenys ne prie skrandžio padėtos – ką jam įmeti, tą ir virškina.

– Tai norit, poñai, į Europą? – be ceremonijų po europietišku naktiepiečių paklausė vienas iš europarlamentinių klerkų.

– O taip, mes jau pilnai subrendę ir pasiruošę. Patys suradome centrą, net ženklinę lazda toje vietoje įbedėme. Puikų laikraštį "Europa" jos garbei leidžiame, pusę piliečių televizijos euroreklamoje žaidžia, netgi naują tautinį himną sukūrėme. – Ir čia pat užtraukė:

– Opa, opaaa į ... Europąaa!

– Gerai, gerai, – patenkintas markstėsi Mesje. – Tik ką jūs galite mums už tai duoti? Gal turite naftos, anglies, vario ar nikelio? Vien tik mergaičių neužteks.

– Naftos turime, bet labai mažai, gal tik sau šlakelį kitą išspaudžiame. Vairį, kurį išlupome iš dar nuo sovietmečio palikusių elektros variklių, jau seniai lenkams už grašius pardavėme, o apie nikelį ir girdėti neteko. Ne, šitų gėrybių neturime, – atsiduso lietuviškasis seimūnas.

– Prasti jūsų reikalai, prasti. Tai gal pigios žemelės gražioje vietoje turite? Ežerų, miškų ar dar ko nors tokio egzotiško, neužteršto, nesugadinto turite? Ar viską rusas išsivežė? – vos nekildamas

nuo stalo, lyg rudeninis dangus raukėsi naujasis šefas.

– Ką jūs! Žemė liko. Ir miškai, ir ežerai, ir pilikalniai. Niekas nei suvalgė, nei išvežė, – kaip spirgas ant keptuvės spurdėjo seimūnas. – Bet va, Konstitucija neleidžia parduoti žemės užsieniečiams. Galime tik išnuomoti, net iki 99 metų.

– Nuoma ne ... e, ne nuoma. Tik parduoti, tik privatizuoti. Kitaip nebus europietiskai. Arba – arba. Norite į Europą, taisykite Konstituciją arba naują priimkite. Kaip norite, taip sukietė! – jau be jokios diplomatijos, tikru ultimatumu baigė derybas Mesje ir ištisė ranką.

– Sutarta? Orevuar!

– Vuar, vuar, – atsakė Algirdas ir sukirto rankomis.

Švelniai debesų pataluose suposi atgal į brangiausią tėvynę skrisdamas puikus padangų laineris. Minkštoje kėdėje sėdėdamas, paskendęs rožinėse svajonėse, savimi patenkintas, kad atliko tokį gyvybiškai svarbų darbą, palaimingai snūduriavo ir save gyrė seimūnas Algirdas.

– Vis tik gerai padariau, kad ir aš pagaliau apsišprendžiau skristi... – kilnios mintys, kaip ir dera, viena po kitos dailia spirale rutuliojosi patriotiškai nusiteikusių diplomato galvoje. Sugrįžęs iškilmingai ir oriai žengė jis Gedimino prospektu ir samprotavo:

– Kaip blogai, kad tauta mano atliktų titaniškų darbų dar nežino ir kaip dera nesutinka!

– E, ko toks nelinksmas eini, kaip žemę pardavęs? – staiga, lyg paties kipšo pasiūstas sugadinti nuotaką, iš kažin kur išdygęs užkalbino senų laikų draugas, bičiulis, brolis. Geriau jau perkūnas būtų trenkęs, negu tie žodžiai: "Žemę pardavęs!"

– O jeigu ir kiti taip pagalvos, kad aš žemę pardaviau? Tėvynę Lietuvą pardaviau? Dieve mano, jog aš tikrai šventą Lietuvos žemelę pardaviau!

Kažką nesuprantamo sulemenęs, net rankos senam bičiuliui nepaspaudęs, didysis tautos veikėjas nutapnojo į Tauro kalno papėdėje įsikūrusį alaus barą. Reikia skausmą numalšinti lietuvišku alučiu, pagamintu iš miežių, kurie taip puikiai užderėjo mūsų prosenelių ir senelių nuo amžių saugotoje, tausotoje, apgintoje žemelėje!

– Amerikiečiai labai keisti žmonės – taip kartą pareiškė mano draugas Florijonas.

– Tu – irgi amerikietis. Juk esi Amerikos pilietis.

– Tad galiu apie save viską pasakyti vieną kitą žodį. Jeigu skaitei istoriją, tai žinai, kad amerikiečiai kariavo su karaliumi, norėdami iškovoti nepriklausomybę. O pažiūrėk, kas dabar darosi. Jeigu tik pasirodo koks nors karalius, tai keliaklupsčiais bėga sutikti. Mokosi, kaip "kniksus" daryti, aiškinasi, kas galima ir kas negalima, susitikus su karališkąja Prakilnybe.

Neseniai čia atvažiavo Diana, lyg ir princo Čarlio žmona. Ji pati vadinasi ir visi kiti ją vadina princese. Kokia ji princesė? Ji neturi nė lašelio karališkojo kraujo, kuris reikalingas karališkos kilmės įrodymui. Čarlis nori su ja iškirtis. Mat buvo bloga žmona, nemokėjo įtikti. Tai kam tokia reikalinga? Diana nieko prieš. Tik sako: "Duok man pusę karalystės ir gali sau eiti kur nori." Čarlis irgi nieko prieš, dėl šventos ramybės, bet mamytė karalių dar valdo.

Labai keblai padėtis. O Čarlis, atrodo, visai neskaitė istorijos. Jo proseneliai nepatinkamoms žmonoms gal-

Šv. Kazimiero lietuviškosios mokyklos šokėjai Mažojoje šokių šventėje, kuri, ruošiantis kelionei į Čikagą, įvyko Klyvlende birželio 23 d.

LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS

Šių metų Šiaurės Amerikos Baltų ir Lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks 1996 m. rugsėjo 7 ir 8 dienomis Aldershot High School, 50 Fairwood Place, West, Burlington, Ont. Pirmenybes vykdo ŠALFASS Lengvosios Atletikos Komitetas, talkininkaujant Toronto "Aušros", "Vyčio" ir Hamiltono "Kovo" klubams. Lietuvių pirmenybių rezultatai atskiriami iš baltų.

Varžybos vyks šiose klasėse: vyrų, moterų, jaunių A (17-19 m.); jaunių ir mergaičių B (15-16 m.), C (13-14 m.), D (11-12 m.), E (9-10 m.) F (jaunesnių kaip 9 m.); vyrų ir moterų "Submasters" (35-39 m.) ir visų klasių "Masters" – (40-44 m.), (45-49 m.) ir t.t.

Vaikų ir paauglių klasifikacija vykoma pagal dalyvių amžių 1996 m. gruodžio 31 d., o "Submasters" ir "Masters" – pagal dalyvių

amžių varžybų dieną. Dalyvių skaičius neribojamas virose klasėse.

Varžybų pradžia: šeštadienį, rugsėjo 7 d., 1:30 p.m. Atvykusieji registruojami nuo 12 val. Sekmadienį varžybos tęsis nuo 10 val. ryto.

Dalyvių registracija – iki rugsėjo 4 d. (imtinai) šiuo adresu: Mrs. Irena Wilkinson, 2783 Kinnerton Cresc., Mississauga, Ont. LSK 2B3. Tel. (905)-822-0302.

Papildomai galite kreiptis į varžybų vadovą Algį Malinauską tel. (905)-844-7694 arba Algirdą Bielskų (216)-486-08889.

Išsamios žinios yra pateiktos visiems sporto klubams. Sportininkai, nepriklausantys klubams, gali kreiptis į Ireną Wilkinson, Algį Malinauską, Algirdą Bielskų arba į bet kurį lietuvių sporto klubą. Sporto klubus ir pavienius lengvatlečius

kviečiame šiose varžybose gausiai dalyvauti.

Šių metų varžybos apims didesnę tautybių skaičių. Atgaivinant ankstesnes tradicijas, šiais metais svečių teisėmis yra pakviesti dalyvauti ir vietiniai suomių, ukrainiečių bei lenkų lengvatlečiai.

ŠALFASS Lengvosios Atletikos Komitetas
ŠALFASS Centro
Valdyba

A.† A.

EDVARDUI STEPUI – STEPONAVIČIUI

mirus, jo žmonai JOANAI, sūnui KĘSTUČIUI STEPONAVIČIUI su šeima, seseriai JADVYGAI ILENDIENEI, broliui BALIUI STEPONIUI, kitiems giminėms ir artimiesiems reiškiau gilią užuojautą

Aleksandras Petrauskis

VYRIŠKI HORMONAI MOTERIMS

Danielius Degėsys, M.D.

Moterys, išgyvendamos klimakterinį laikotarpį, dažnai skundžiasi depresija, galvos skausmais, sumažėjusia energija, atminties silpnėjimu ir seksualines traukos (libido) sumažėjimu. Šiuos nusiskundimų sąlygoja tai, kad moters organizme sumažėja moteriškojo hormono – estrogeno kiekis. Hormonai turi didelę įtaką jos nuotaikai, psichinei ir fizinei būklei. Moteriškasis hormonas – estrogenas gerina nuotaiką ir mažina depresiją.

Tyrimai parodė, kad vartodamos estrogeną kartu su vyriškuoju hormonu – testosteronu, moterys jaučiasi kur kas geriau negu gaudamos tik estrogeną. Kodėl gi taip yra? Atsakymas: moters prigimtis to reikalauja.

Žmogaus embrionui besivystant, jo organizmas pradeda gaminti moteriškuosius ir vyriškuosius hormonus – estrogeną ir testosteroną. Laikui bėgant, moteriškame embrione testosterono gamyba smarkiai sumažėja, bet neišnyksta. Hormonų gamyba tęsiasi moters organizme iki klimakterinio laikotarpio. Jie reikalingi moters fiziologinėms funkcijoms ir normaliai seksualinei traukai – libido išsivystyti. Klimakteriniam laikotarpiui prasidėjus, šių hormonų gamyba sumažėja. Organizmas reaguoja į jų trūkumą: moteris pradeda skųstis minėtais klimakterinio laikotarpio simptomais.

Moterys smegenyse yra testosterono priimtuvai (receptoriai). Jie yra sutelkti toje smegenų dalyje, kuri sukelia seksualinius pojūčius. Kai kraujyje trūksta testosterono, receptoriai nepajėgia sujaudinti tos smegenų dalies, kuri reguliuoja libido. Skiriant papildomai testosterono, šis pojūtis sunormalėja.

Klimakteriniame laikotarpyje apie 45% moterų nusiskundžia tokiais sutrikimais. Moterų, kurios pergyvena pooperatyvinį klimak-

terinį laikotarpį, tyrimai aiškiai rodo, jog normalioms seksualinėms funkcijoms, gerai savijautai ir sveikatai palaikyti reikia, kad moters organizme būtų pakankamai testosterono. Skiriant estrogeną kartu su testosteronu moterims, kurios skundžiasi depresija, sustiprėja atmintis, pagerėja nuotaika, padidėja jų veiklumas. Osteoporozės atveju moterims estrogenas kartu su testosteronu duoda geresnius rezultatus negu vienas estrogenas.

Normaliais atvejais moters organizme testosterono būna nedaug. Nors testosteronas veikia moterį teigiamai, tačiau didelis jo kiekis gali sukelti medžiagų apykaitos sutrikimus. Pavyzdžiui, gali pradėti augti plaukai ant veido arba sumažėti krūtys. Bet tokiais simptomais nusi-skundžia nedaug moterų (mažiau negu 1%). Sumažinus testosterono kiekį, šie simptomai pranyksta.

Testosteronas turi įtakos ir lipidų gamybai. Jis mažina blogą LDL ir didina gerą HDL cholesterolį. Bet moterims, kurios daug rūko, testosteronas kartu su estrogenu mažina gerą HDL cholesterolį.

Testosterono vartojimas klimakteriniame laikotarpyje dar nėra plačiai praktikuojamas. Jo veikimui išnagrinėti dar reikia daugiau tyrimų. Dabartiniai tyrimai rodo, kad testosteronas, vartojamas kartu su estrogenu, stiprina kaulus ir visą organizmą, palaiko normalų moters libido. Jis taip pat žadina raudonųjų kraujo kūnelių gamybą ir todėl yra vartojamas kai kurioms mažakraujystėms gydyti. Be to, testosteronas skatina baltymų gamybą, didina raumenų masę, gerina fizinį pajėgumą. Jį vartoti atletams varžybų metu yra uždrausta. Retais atvejais testosteronas gali sukelti pykinimą ir vėmimą.

Nėra tiksliai žinoma,

kiek testosterono klimakterinio laikotarpio metu reikia imti. Patariama pradėti nuo mažo kiekio – 0.5 mg ir pagal reikalą didinti iki 2 mg per dieną. [mant ne daugiau kaip 2 miligramus, jokio pavojaus nebūna. Tačiau didelis kiekis, kaip, pavyzdžiui, 150 mg, ilgai vartojant, gali sugadinti kepenis arba net sukelti kepenų vėžį.

Testosteronas būna imamas tabletėmis arba pi-liulėmis per burną arba tabletėmis po liežuviu. Skirti jo injekcijas nėra būtina, nes tabletės duoda lygiai tokį pat veikimą.

Estrogeno dozės irgi nėra vienodos visoms moterims. Populiarusis estrogenas Premarin vartojamas įvairiais kiekiais, pavyzdžiui: 0.3 mg, 0.625 mg, 1.25 mg arba 2.5 mg per dieną.

(Naudotasi "The American Journal of Medicine", Jan 16, 1995)

JURGINĖS GEGUŽINĖ

G. Juškėno nuotraukoje: D. Matkevičiūtė Clevelando Šv. Jurgio parapijos gegužinėje su ką tik gauta dovana

Čikagos "Lituanikos" moterų krepšinio komanda, laimėjusi pirmąją vietą ŠALFASS-gos pirmenybėse.
A. Rugieniaus nuotr.

SPORTINIAI MARŠKINIAI (T-SHIRTS)

IR KREPŠINIO KAMUOLIAI, PAGAMINTI

LIETUVOS KREPŠINIO KOMANDOS LEIDIMU (LICENSE),
SIEKIANČI PADĖTI LIETUVOS SPORTUI IR DALYVAVIMUI
1996 m. OLIMPIADOJE, ATLANTA, GEORGIA

MARŠKINIAI: MARGI (TIE-DYED) – XL _____, L _____, M _____ \$25.00

JUODI AR BALTI – XL _____, L _____, M _____ \$20.00

(XXL PRIDĖTI \$3.00)

KREPŠINIO KAMUOLIAI: Trispalviai su komandos emblema,
Šarūno Marčiulionio ir Arvydo Sabonio parašais\$25.00
PERSIUNTIMAS (U.S.A.) VELTUI

Užsakymus su čekiu ar pašto perlaide siųsti: RBBMC / R.B. BUTKUS
60 E. 212 St.
EUCLID, OHIO 44123-1061
1(216) 732-8250

VARDAS / PAVARDĖ: _____

ADRESAS: _____

TELEFONAS: _____

RENGINIŲ KALENDORIUS

• RUGPJŪČIO 11 d., sekmadienį, 12-tą val. p.p., LVS-gos "Ramovė" Clevelando skyrius ir LSS-gos Išeivijoje "Žalgirio" šaulių kuopa rengia gegužinę prie ežero Beachland parke, 17815 Canterbury Rd.

• RUGPJŪČIO 17 d. 6:00 v.v. – Lietuvių Kultūrinių Darželių vakaronė Gwinn Estate, Bratenahl, OH.

• RUGPJŪČIO 18 d. nuo 12 val. ryto iki 6 val. vakaro Lietuvių namų salėje vyks Cleveland'o Lietuvių klubo gegužinė.

• RUGSĖJO 8 d. - Visų tautybių kultūrinių darželių lankymo diena, skirta Clevelando 200-osioms metinėms. Renginį globoja LB Clevelando apylinkės valdyba.

• RUGSĖJO 15 d., Skautininkų draugovės kultūrinė popietė – Aurelijos Balašaitienės knygų pristatymas.

• RUGSĖJO 28 d., šešta-

dienį, – Tradicinis Baltų draugystės vakaras Latvių salėje. Rengia Cleveland'o Baltų komitetas.

• SPALIO 18, 19, ir 20 dienomis – BALF'o centro valdybos direktorių suvažiavimas Clevelande. Rengia Clevelando skyrius.

• LAPKRIČIO 9 d. Dievo Motinos parapijos choro rudens balius, 7 v.v.

• LAPKRIČIO 16 d. "Lietuvių Dienos" – Gavome pranešimą, kad "Lietuva" neatvyks!

• LAPKRIČIO 17 d. – Šv. Jurgio parapijos rudens festivalis nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p.

• LAPKRIČIO 23 d. – šeštadienį, LVS-gos "RAMOVĖ" Clevelando skyriaus valdyba Lietuvių Namuose rengia Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą.

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

Gerardas Juškėnas

vaidintojai ir žiūrovai. Hanso Christiano Anderseno pasaką suvaidino aktorė Ona Pučkoriūtė. Ši kartą pamatėme, kaip toks teatras, vežamas per pasaulį iš vieno krašto į kitą, telpa viename lagamine. Dekoracijas paruošė dailininkai Vega Vaičiūnaitė ir Vytautas Pakalnis. Muziką spektakliui sukūrė kompozitorius Faustas Latėnas. Tiek jaunie-

ji, tiek ir kiti jaunatviškos dvasios žiūrovai garsiais plojimais padėkojo aktorei Onutei už nuostabų lėlių spektaklį. Ačiū Dainiui Zalensui už spektaklio globą ir jo atvežimą į mūsų gegužinę.

Klebonas J. Bacevičius dėkoja Parapijos tarybos nariams ir talkininkams už tokios puikios parapijiečių šventės paruošimą.

Liepos 14 d., sekmadienį, Šv. Jurgio parapija pradėjo Mišiomis. Maldoje prisiminėme 1933 metais liepos 17 d. žuvusius Lietuvos didvyrius lakūnus Steponą Darių ir Stasį Girėną. Liepos 15 d. jie išskrido iš New Yorko ir perskridę Atlanto vandenyną, žuvo Soldino miške, tuometinėje Vokietijoje.

Po Mišių klebonijos sode nuotaikingai prasidėjo metinė parapijos gegužinė. Suvažiavo virš 150 parapijiečių ir jų bičiulių. Oras tą dieną buvo puikus. Skaisčiai švietė saulė. Svečiai, jaukiai įsitaisę klebonijos sodo medžių pavėsyje, puikiai pasivaišino ir maloniai praleido laiką Ypač smagu buvo vaikams. Sunku net nusakyti jų džiaugsmą, dalyvaujant įvairiuose žaidimuose. Pavyzdžiui, virvės traukimo rungtį laimėjo ... mergaitės.

Šiomet mes sulaukėme Vilniaus Lėlių teatro spektaklio. Parapijos salės scenoje pamatėme garsiąją "Undinėlę". Gal pirmą kartą mūsų salės scenoje sutilpo ir

Aktorė O. Pučkoriūtė "Undinė" spektaklyje G. Juškėno nuotr.

Psychological Health Center and Alcoholism Treatment Program, Inc.

6315 Pearl Road, Suite 101
Parma Heights, Ohio 44130

Telefonas: (216) 845-9061

Faksas: (216) 8454-9062

Dr. Gintautas Z. Sabataitis Psichologas
Priimame "Medicare" ir kitus sveikatos apdraudimus

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

40-24 235TH DOUGLSTON, NEW YORK 11363 TEL. (718) 423-6161 FAX (718) 423-3979

Krinta lapai...

Krinta skrydžių į LIETUVĄ kainos!

NEW YORK – VILNIUS - NEW YORK

Rugsėjo – spalio mėn.	\$650
Lapkričio – gruodžio 12 d.	\$500
Gruodžio 13-31d.	\$650
Sausio – vasario mėn.	\$500

Plius mokesčiai

Vytis Travel
40-24 235 St
Douglaston NY 11363

TEL. (718) 423-6161
800-77-VYTIS

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT
639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
216-481-0011

SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU
LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI

JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALININGRADO SR.

ATLANTA IMPORT EXPORT
(312) 434-2121 arba (800) 775-7363

DIRVA

OHIO ĮVYKIAI

Rugpjūčio 8-10 d. - Kvietinės sugrįžtūvės į Belpre, Vivitan Park. Tel. (614) 423-8934.

Rugpjūčio 9-11 d. - Warren Italų - Amerikiečių festivalis. Courthouse Sq., Warren miesto centre. Tel. (330) 393-3444.

Rugpjūčio 9-11 d. - Amerikos airių šeimų festivalis, Euclid Memorial Park, 585 E. 222 St. Euclid. Tel. (216) 943-4743 arba (216) 382-8065.

Rugpjūčio 10-11 d. - Pilietinio karo vaizdų kartojimas. St. Rt. #619 ir Duquette, už 2 mylių į rytus nuo Hartville mst. Tel. (330) 877-5500.

Rugpjūčio 10-11 d. - "Wings and Wheels" ("Sparnai

ir ratai") - autotechnikos ir aviacijos festivalis. Jį rengia Crawford Auto-Aviation Museum. Cuyahoga County Airport, Richmond Heights. Tel. (216) 721-5722, ext. 229.

Rugpjūčio 10-11 d. "May Ring". State Theatre, Playhouse Sq. Center. May O'Donnell modernieji šokiai. Atlieka Clevelando baleto "Šokantieji ratai". Tel. (216) 621-2626.

Rugpjūčio 16-18 d. - Coshocton Kanalo festivalis, St. Rts. #16/#83, netoli US 36 kryžkelės. Tel. (614) 622-9310 arba 1(800)877-1830.

Rugpjūčio 18 d. - Klasikinis 5 km bėgimas. Firestone Country Club, Akron. Registracijos informacija tel. (330) 644-2299.

Trečiadieniais iki rugpjūčio 21 d. Kento valst. universiteto Asthabula skyriaus nemokami vasaros koncertai. 3325 West 13th St. Ashtabula. Pradžia - 7.30 v. v. Tel. (216) 964-4248.

IŠVYKA Į PUT-IN-BAY IR KELLEY'S ISLAND

Clevelando pensininkų klubas rugpjūčio 29 d. rengia vienos dienos išvyką. Kaina vienam asmeniui - \$49. Į šią sumą įeina: kelionė Deluxe Motorcoach į Sandusky ir atgal, kelionė laivu į Put-In-Bay ir Kelley's Island, pietūs (bufetas - laive). Turėsime pakankamai laiko apžiūrėti Put-In-Bay ir Kelley's Island.

Kad galėtume šią išvyką surengti, reikia 34 keliautojų. Prašome registruotis pas Vytautą A. Staškų, tel. 486-2475 iki rugpjūčio 15 d.

AUKOTOJŲ SĄRAŠAS "DIRVOS" APIPLĖŠIMO NUOSTOLIAMS PADENGTI

104. Leokadija ir Juozas Žvyniai, St. Petesburg, FL	\$100
105. Vytautas Šeštokas, Los Angeles, CA	\$100
106. L. Stokas, Los Angeles, CA	\$100
107. P.J. Buchas, Oak Lawn, IL	\$50
108. V. Pilkauskas, Hamilton, Ont. Canada	\$50
109. Ona Žolynienė, Armond Beach, FL	\$30
110. Marija Gražulienė, Flint, MI	\$25
111. Tadas Mečkauskas, Lansing, IL	\$25
112. Alvyra ir Gedas Žemaičiai, Cleveland, OH	\$25

Dėkojame visiems, kurie aukoja "Dirvai" - apiplėšimo nuostoliams padengti.

Gerbiamieji aukotojai! Jeigu neradote savo pavardės paskelbtuose aukotojų sąrašuose ("Dirvos" 23-30 numeriuose) arba pastebėjote kokių nors netikslumų, labai prašytume tuoj mums pranešti.

Redaktorius ir "Vilties" draugija

ATNAUJINDAMI PRENUMERATĄ "DIRVAI" AUKOJO:

J. Mildažis, Juno Isles, FL ..	\$50
S. Bludžius, Southfield, MI	\$50
A. Banys, Bloomfield, MI ..	\$30
A. Antanėlis, Omaha, NE ...	\$25
T. Palionis, Madison, WI ..	\$25
M. Eimont, Cherry Hill, NJ	\$20
S. Vitkauskas, Coll. P., MD	\$20
R. Apanavičius, Euclid, OH	\$20
S. Udraitis, Lemont, IL	\$20
M. Macevičius, Chicago, IL	\$15
B. Navikas, Mentor, OH ...	\$10
V. Kamantas, Grand R., MI	\$10
J. Kasis, Orland Park, IL ...	\$10
E. Taggart, Albuquerque, NM	\$10
J. Ilendienė, Clev., OH	\$5
- Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame**

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Parduodamas butas Vilniuje - centre, Antakalnio gatvėje, prie Šv. Petro ir Povilo bažnyčios, Gedimino kalno ir Anglijos ambasados.

Butą sudaro 5 kambariai (salonas, valgomoji, 2 miegamieji, biliardo kambarys), virtuvė ir vonia. Plotas - 146 kv. m. Yra du balkonai. Šis butas - III aukšte. Klėme yra garažas. Butas puikiai suremontuotas ir pilnai apstatytas importiniais baldais. Yra visa virtuvės įranga ir indai.

Prašoma kaina - \$100,000.
Skambinti: (370-2) 62-60 28 arba:
(718) 776-1687

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.

Pinigai pervedami doleriais.

Sutvarkomi palikimai.

Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

MAISTO SIUNTINIAI nuo \$39, - iki \$98, -

Aukštos kokybės maisto produktai.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.

Willoughby Hills, OH 44092

Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

RITA STAŠKUTĖ

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

LIETUVA - 1996

Skrydžiai į Vilnų dar vis geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas

Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

MATAS & ASSOCIATES

NORMLS

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 **481-6677**

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

penktadienį ----- 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

šeštadienį ----- 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

sekmadienį *parapijoje* --- 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000